

Kohezní politika jako nástroj rozvoje města Zlín

Kristýna Galatíková

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kristýna Galatíková**
Osobní číslo: **M200116**
Studijní program: **B0413A050024 Ekonomika a management**
Specializace: **Ekonomika a management veřejné správy a regionálního rozvoje**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Kohezní politika jako nástroj rozvoje města Zlín**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Vypracujte teoretické informace týkající se Kohezní politiky EU.
- Definujte základní pojmy z oblasti strategického rozvoje území samosprávy.

II. Praktická část

- Charakterizujte základní rozvojové předpoklady města Zlín.
- Zpracujte analýzu využitých zdrojů Kohezní politiky EU v souvislosti s realizovanými projekty města Zlín.
- Na základně provedených analýz vypracujte doporučení pro realizaci dalších projektů.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- BAUN, Michael J. a Dan MAREK. *Cohesion policy in the European Union*. 1st ed. London: Palgrave, 2014, 257 s. ISBN 978-0-2303-0313-3.
- HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech*. 1. vyd. Žilina: Georg, 2010, 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.
- MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister and Principal, 2009, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
- ZAHRADNÍK, Petr. *Kohezní politika Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck. Beckova edice ekonomie, 2017, 614 s. ISBN 978-80-7400-527-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Filip Kučera**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2023**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Petr Novák, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 18.5.2023

Jméno a příjmení: Kristýna Galatíková

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce nese název Kohezní politika jako nástroj rozvoje města Zlín a je rozdělena do dvou částí. Teoretická část pojednává o základních pojmech Kohezní politiky EU. Je zde charakterizováno předchozí programové období 2014–2020 a nové programové období 2021–2027. Součástí je i popis a srovnání jednotlivých evropských fondů a operačních programů. Obsahem praktické části je socioekonomická analýza města Zlín a analýza projektů realizovaných v programové období 2014–2020. Dále praktická část obsahuje dotazníkové šetření a návrh doporučení pro rozvoj města.

Klíčová slova: Kohezní politika, operační program, regionální politika, strukturální fond, projekt, Evropská unie, město Zlín

ABSTRACT

Bachelor thesis bears the name „The Cohesion Policy as a Development Tool of City Zlín“ and it is divided into two parts. The theoretical part is about the basic concepts of the Cohesion Policy of the European Union. There is characterised by the previous programming period 2014–2020 and the new programming period 2021–2027. It also includes a description and comparison of individual European funds and operational programmes. The content of the practical part is the socioeconomic analysis of the city of Zlín and the analysis of projects carried out in the programming period 2014–2020. Further the practical part includes a questionnaire survey and draft recommendation for the development of the city.

Keywords: Cohesion policy, operational program, Regional policy, structural funds, project, European Union, the city of Zlín

Ráda bych poděkovala Ing. Filipu Kučerovi, Ph.D., vedoucímu bakalářské práce, za vstřícnost, čas a cenné rady, které mi pomohly k dokončení mé bakalářské práce. Také děkuji všem respondentům, kteří zareagovali na dotazník, který je součástí praktické části.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
CÍLE PRÁCE A POUŽITÉ METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 REGIONÁLNÍ POLITIKA.....	13
1.1 CO JE TO REGION	13
1.1.1 Typy regionů	14
1.2 KLASIFIKACE ÚZEMNÍCH STATISTICKÝCH JEDNOTEK NUTS A LAU	15
1.3 NÁSTROJE REGIONÁLNÍ POLITIKY	16
1.3.1 Makroekonomické nástroje	16
1.3.2 Mikroekonomické nástroje.....	18
2 STRUKTURA ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY V ČR VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	20
2.1 OBCE.....	20
2.1.1 Členění obcí podle vykonávaného rozsahu státní správy	21
2.1.2 Členění obcí podle počtu obyvatel	22
2.1.3 Orgány obcí.....	23
2.2 KRAJE	24
2.2.1 Orgány kraje.....	24
3 KOHEZNÍ POLITIKA.....	26
3.1 CÍLE A SMYSL KOHEZNÍ POLITIKY	26
3.2 PRINCIPY KOHEZNÍ POLITIKY	27
3.2.1 Princip programování a plánování	27
3.2.2 Princip partnerství	27
3.2.3 Princip koncentrace	28
3.2.4 Princip doplňkovosti	28
3.2.5 Princip hodnocení, monitorování a transparentnosti.....	28
4 KOHEZNÍ POLITIKA V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2014-2020	29
4.1 CÍLE KOHEZNÍ POLITIKY PRO OBDOBÍ 2014-2020	29
4.2 ZÁKLADNÍ PRINCIPY KOHEZNÍ POLITIKY PRO OBDOBÍ 2014-2020.....	30
4.3 NÁSTROJE KOHEZNÍ POLITIKY V OBDOBÍ 2014-2020.....	31
4.3.1 Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR).....	32
4.3.2 Fond soudržnosti (FS)	32
4.3.3 Evropský sociální fond (ESF)	33
4.3.4 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV).....	33
4.3.5 Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)	33
4.4 NÁRODNÍ OPERAČNÍ PROGRAMY V ČR PRO OBDOBÍ 2014-2020.....	33
4.4.1 Integrovaný regionální operační program (IROP)	34
4.4.2 Operační program Doprava (OP D)	34

4.4.3	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)	34
4.4.4	Operační program Životní prostředí (OP ŽP)	34
4.4.5	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV)	35
4.4.6	Program rozvoje venkova (PRV)	35
4.4.7	Operační program Zaměstnanost (OP Z)	35
4.4.8	Operační program Technická pomoc (OP TP).....	36
4.4.9	Operační program Praha – pól růstu ČR (OP PPR)	36
4.4.10	Operační program Rybářství (OP R).....	37
5	ZMĚNY V NOVÉM PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2021-2027 OPROTI OBDOBÍ 2014–2020	38
5.1	NÁSTROJE KOHEZNÍ POLITIKY V OBDOBÍ 2021–2027	39
5.2	ZMĚNY V OPERAČNÍCH PROGRAMECH OPROTI PŘEDCHOZÍMU OBDOBÍ	40
5.3	OPERAČNÍ PROGRAM JAN AMOS KOMENSKÝ (OP JAK)	43
5.4	OPERAČNÍ PROGRAM SPRAVEDLIVÁ TRANSFORMACE (OP ST)	43
5.5	OPERAČNÍ PROGRAM TECHNOLOGIE A APLIKACE PRO KONKURENCESCHOPNOST (OP TAK)	43
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	45
6	SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MĚSTA ZLÍN	46
6.1	ZÁKLADNÍ INFORMACE.....	46
6.2	HISTORIE MĚSTA ZLÍN.....	47
6.3	OBYVATELSTVO	47
6.3.1	Vývoj počtu obyvatel města Zlín	47
6.3.2	Věková struktura	49
6.4	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA.....	49
6.5	VZDĚLÁVÁNÍ.....	50
6.6	ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ SLUŽBY	51
6.7	KULTURA A CESTOVNÍ RUCH	52
6.8	SPORT A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY	52
7	CHARAKTERISTIKA REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ STATUTÁRNÍHO MĚSTA ZLÍN ZE ZDROJŮ KOHEZNÍ POLITIKY EU V OBDOBÍ 2014-2020	53
7.1	CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH PROJEKTŮ STATUTÁRNÍHO MĚSTA ZLÍN V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2014-2020.....	53
7.1.1	Webové stránky města Zlín a portál občana	53
7.1.2	SMART – Navigační parkovací systém.....	54
7.1.3	Cyklostezka Zlín, ulice Výletní a Tyršovo nábřeží.....	55
7.1.4	Cyklostezka Zlín, Příluky – Lužkovice – Klečůvka	56
7.2	ANALÝZA VŠECH PROJEKTŮ STATUTÁRNÍHO MĚSTA ZLÍN V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2014-2020.....	56
8	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ VYBRANÝCH PROJEKTŮ MĚSTA ZLÍN	61

8.1	ANALÝZA VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	61
9	NÁVRH DOPORUČENÍ PRO REALIZACI NOVÝCH PROJEKTŮ	72
9.1	VYBUDOVÁNÍ NOVÉHO CYKLISTICKÉHO PARKU	72
9.2	OPRAVA SILNIC A ZASTÁVEK MHD.....	73
9.3	REKONSTRUKCE CHODNÍKU NA ULICI HRADSKÁ.....	74
9.4	ROZŠÍŘENÍ VEŘEJNÉ ZELENĚ VE MĚSTĚ	75
	ZÁVĚR	76
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	77
	SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	78
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	84
	SEZNAM OBRÁZKŮ	86
	SEZNAM TABULEK.....	87
	SEZNAM GRAFŮ	88
	SEZNAM PŘÍLOH.....	89

ÚVOD

Bakalářská práce je zaměřena na téma Kohezní politika jako nástroj rozvoje města Zlín. Téma jsem si vybrala z důvodu, že ve městě již několikátým rokem studuji a mám k němu velmi blízký vztah. Chtěla jsem se dozvědět nové informace v souvislosti s tím, jak se městu daří v čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie.

Možnost využití finančních zdrojů z Evropských strukturálních a investičních fondů získala Česká republika při vstupu do Evropské unie roku 2004. V sedmiletém programovém období mají oprávnění žadatelé možnost přihlásit se k příslušné výzvě za účelem získání dotací z ESI fondů. Tyto fondy pomáhají žadatelům s realizací projektů, na které mají nedostatek svých finančních prostředků. Ve své bakalářské práci zpracuji analýzu projektů, které se zrealizovaly ve Statutárním městě Zlín v programovém období 2014–2020.

Bakalářská práce je strukturována do dvou částí – teoretické a praktické. První část tvoří teoretická část, která je rozdělena do 5 kapitol. Jako první jsem se zaměřila na téma Regionální politika. V této kapitole se zaměřuji na téma, co je to region, jaké máme typy regionů, klasifikace územních statistických jednotek NUTS a LAU a poslední část tvoří podkapitola s názvem nástroje regionální politiky. Obsahem druhé kapitoly je stručná charakteristika struktury územní samosprávy. Poté následuje kapitola s názvem Kohezní politika, kde popisují, jaké jsou její cíle, smysl a principy. Jelikož cílem mé bakalářské práce je analýza projektů v programovém období 2014–2020, tak navazující kapitolou je kohezní politika v období 2014–2020. Zde jsou popsány cíle, základní principy a nástroje kohezní politiky a také národní operační programy ČR již ve zmíněném programovém období 2014–2020. Poslední kapitola v teoretické části je zaměřena na porovnání změn programového období 2014–2020 a nového programového období 2021–2027.

Praktická část je tvořena ze čtyř kapitol. Úvodní kapitola je věnována socioekonomické analýze, která má za cíl zhodnotit současný stav města Zlín. Následuje detailní analýza projektů, které byly součástí dotazníkového šetření a analýza všech projektů, které byly ve městě Zlín zrealizovány v období 2014–2020. Osmá kapitola je věnována analýze odpovědí, které jsem získala prostřednictvím dotazníkového šetření. Poslední kapitolu praktické části tvoří návrhy projektů vycházející z odpovědí od respondentů z dotazníkového šetření, díky kterým se město může dále rozvíjet.

CÍLE PRÁCE A POUŽITÉ METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je nastínit nedostatky ve městě a navrhnout nové projekty, které by mohly být za pomoci ESI fondů v budoucnosti zrealizovány. Nově navržené projekty mohou posílit kvalitu života ve městě, zajistit větší bezpečnost nebo zlepšit dopravní situaci.

Teoretická část bakalářské práce je zpracována na základě literární rešerše, která je jedním z dílčích cílů práce. Pro první část bakalářské práce bylo nutné získat všechny potřebné informace z odborné literatury a také z dostupných internetových podkladů. Tištěná odborná literatura byla využita na vypracování témat o regionální politice, struktuře územní samosprávy v ČR ve veřejné správě a o kohezní politice. Potřebné informace o Evropských strukturálních a investičních fondech v rámci programového období 2014–2020 byly zpracovány také z knižních zdrojů. Informace týkající se operačních programů z předcházejícího programového období 2014–2020 i ze současného období 2021–2027 byly nejlépe přístupné z internetových zdrojů.

V praktické části je zpracována socioekonomická analýza města, která popisuje aktuální stav města Zlín. Za sekundární cíl byla zvolena charakteristika vybraných projektů v programovém období 2014–2020. Pro získání těchto informací bylo zapotřebí zpracovat důkladný průzkum internetových portálů. Tato charakteristika byla klíčová pro výběr následujících projektů do dotazníkového šetření.

Dalším výstupem bylo vytvoření dotazníkového šetření. Úvodní otázky jsou zaměřeny na osoby respondentů, dále navazují otázky týkající se Kohezní politiky EU a hodnocení konkrétně vybraných projektů. V poslední části mohli respondenti vyjádřit svou představu o projektech, které by do budoucna chtěli ve městě zrealizovat a tím podpořit vývoj města Zlín. Poslední kapitola představuje návrhové doporučení pro město, které je vytvořeno na základě zjištěných názorů z dotazníkového šetření.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 REGIONÁLNÍ POLITIKA

Regionální politiku můžeme chápat jako soubor určitých opatření a nástrojů, s jejichž pomocí můžeme zmírnit nebo předejít rozdílům v ekonomickém rozvoji jednotlivých regionů. Konkrétně definované cíle a nástroje závisí na hospodářsko politické situaci dané země. Ve skutečnosti se jedná o problémy zaměstnanosti nebo o obyvatelstvo s nižším příjmem. Hlavním aktérem v regionálním rozvoji je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. MMR ČR koordinuje činnost příslušných správních orgánů, zpracovává návrhy strategie regionálního rozvoje, zabezpečuje plnění fondů EU v ČR. (Žitek a Klímová, 2008, str. 22–30)

Hlavním cílem regionální politiky je přispívání k efektivnímu a vyrovnanému rozvoji na celém území České republiky. Za pomoci nástrojů regionální politiky má dospět k vyššímu využití potenciálu, který souvisí s hospodářským rozvojem, se zvýšením životní úrovně obyvatelstva, možností rozšíření pracovních příležitostí a také s nárůstem vzdělávání. (Žitek a Klímová, 2008, str. 25)

Podle Wokouna od počátku regionální politiky, který se datuje od 30. let 20. století, nedošlo k jednotnému ucelení definice, které by univerzálně popisovalo celý pojem regionální politiky.

1.1 Co je to region

Pojem region můžeme definovat jako ohraničené území s přesně vymezenými hranicemi. Každý region má svou podobu, která je vytvářena specifickými rysy, jako je například krajina (řeky, pole, hory), podnebí, jazyk (např. v Itálii, Švédsku, Portugalsku), etnický původ (Baskicko ve Španělsku) nebo společně sdílená minulost. (czso.cz, © 2023)

Převážná většina z výše zmíněných rysů mohou být evidentní v konkrétní oblasti, ale ve spoustě případů je nalezneme ve velmi rozsáhlé oblasti, tudíž nelze rozpoznat jeden region od druhého. Proto je nutné stanovit přesné pomezí regionů. Hranice regionů jsou rozděleny na přírodní (řeky, hory, moře) historické (království, bývalá knížectví) nebo administrativní. (Žitek a Klímová, 2008, str. 7)

Přírodní hranice

Takzvané fyzické bariéry brání lidstvu k vytvoření větších územních celků. Jsou to hlavně řeky, hory, pobřeží jezer a velmi málo zalidněné oblasti, jako jsou například lesní plochy. (Žitek a Klímová, 2008, str. 7)

Historické hranice

Ještě před časem byla značná část Evropy směsicí různých království, vévodství apod. Ve spoustě případů se dnes některá území vyskytují na mapách odděleně (např. Baarle Nassau, Busingen, atd.). Jestli se historické hranice dochovaly do současnosti jako regionální hranice souvisí s tím, do jakého rozsahu se zachovala stará území, když vznikaly nové národy. (Žitek a Klímová, 2008, str. 7)

Administrativní hranice

Pouze v určitých případech jsou administrativní hranice vymezeny přírodními nebo historickými hranicemi mnohdy jsou vytvořeny náhle. Ostatní administrativní hranice, které často promítáme do současné regionální struktury jsou například náboženského původu. K nejstarším správním hranicím řadíme farnosti a biskupství. (Žitek a Klímová, 2008, str. 7-8)

Běžně můžeme vymezit pojem region jako:

- území subnárodní – část území jednoho státu například kraje,
- území nadnárodní – jedná se o sdružení více států, jako například Severní Amerika,
- území transnárodní – území dvou a více států, které přesahují státní hranice.

Pro vymezení hranic regionů se uvádí různá kritéria, jako například:

- kritérium homogenity – kam spadají regiony homogenní a heterogenní,
- kritérium funkčnosti – kam řadíme regiony spádové – nodální. (Skokan, 2003, str. 21)

1.1.1 Typy regionů

Podle polského geografa K. Dziewoński, který zkusil zavést systém zkoumání pojmu regionů rozlišujeme tři základní skupiny regionů:

Region – nástroj výzkumu a prostorové analýzy. Tento region je považovaný za dostatečně velkou územní jednotku, která se od ostatních kritérií odlišuje hlavně svým osobitým systémem prostorových vazeb. Pro získání uznání takové územní jednotky za region, je zapotřebí:

- „stejnorodost území ve smyslu stanovených kritérií,
- vymezení podstatných kritérií z pohledu zkoumaného problému.“

Koncepce regionů jako konkrétního subjektu. Regiony vznikají nehledě na výzkumy, protože úkolem není formovat, ale rozeznat. Toto pojetí je spojené se systémovým chápáním regionu, kde je region chápán jako prostorový podsystém státu. Prostředí regionu je chápáno jako soubor regionů stejného řádu, se kterými se vzájemně propojují. Regionální struktura je představována strukturou sektorovou a prostorovou. Region můžeme definovat na základě těchto znaků:

- vytváření uzlového systému osídlení,
- značný stupeň společenského, ekonomického a kulturního začlenění,
- značná úroveň samosprávy,
- stupeň uzavřenosti a hranic.

Region jako nástroj aktivity. Do tohoto typu regionu můžeme zařadit jak správní regiony, tak speciální. Administrativní jednotky jsou obvykle řazené hierarchicky a zajišťují výkon veřejné správy, kterou vykonávají nižší územní samosprávné celky neboli obce, jejichž výkon na ně přenesl stát. (Žítek a Klímová, 2008, str. 8-9)

1.2 Klasifikace územních statistických jednotek NUTS a LAU

Podle ústavního zákona č. 347/97 Sb. o vytvoření vyšších územních samosprávných celků z roku 1997, se Česká republika od 1.1. 2000 rozdělila na 14 krajů. Poté Český statistický úřad zavedl podle zákona č. 89/1995 Sb. o státní statistické službě a také po dohodě s Eurostatem takzvanou „Klasifikaci územních statistických jednotek NUTS“.

Klasifikace NUTS (Nomenclature of Statistical Territorial Units) je základní systematický nástroj pro získání potřeb analytických, statistických a pro zajišťování statistických informací EU. Klasifikace NUTS se využívá zejména ke statistickému monitorování, k rozboru ekonomickému a sociálnímu stavu v regionu, postupy, přípravy, realizace a hodnocení regionální politiky. Ze Strukturálních fondů EU se finanční prostředky používají zejména na úrovni klasifikace NUTS 2. (czso.cz, © 2023)

V současné době Česká republika spadá pod 4 úrovně NUTS (NUTS 0, NUTS 1, NUTS 2, NUTS 3) a obsahuje také 2 úrovně LAU (LAU 1 a LAU 2), které představují rozdílné velikostní skupiny. Klasifikace územních statistických jednotek je vymezeno podle počtu obyvatel a podle velikosti rozlohy. (Zahradní, 2017, str. 72)

Tabulka 1 Vymezení NUTS a LAU na území ČR

Úroveň klasifikace	Název skupiny	Počet jednotek
NUTS 0	stát	1
NUTS 1	území	1
NUTS 2	regiony soudržnosti	8
NUTS 3	kraje	14
LAU 1	okresy	77
LAU 2	obce	6 249

Zdroj: (Zahradník, 2017, str. 73, vlastní zpracování)

1.3 Nástroje regionální politiky

Nástroje ekonomického rozvoje se využívají k dosažení cílů regionální politiky, kterou vykonávají samosprávné celky. Vytýčení těchto cílů se musí odvíjet od aktuálních potřeb určitého území a místních problémů, podle kterých se poté zvolí nejvhodnější nástroje pro další rozvoj. Při využívání různých nástrojů regionální politiky může dojít k rozporné situaci v jednotlivých částech regionu. Příčinou rozporných situací je ve většině případech různorodá vyspělost dílčích částí regionu nebo přílišné využívání regionální nástrojů. Nejvíce používané rozdělení nástrojů regionální politiky je členění na makroekonomické a mikroekonomické nástroje. (Stejskal a Kovárník, 2009, str. 82-84)

1.3.1 Makroekonomické nástroje

Využívání makroekonomických nástrojů je limitováno cíli národohospodářské politiky, a to hlavně udržení míry inflace na požadované úrovni, zabezpečení vyrovnanosti platební bilance nebo realizování cílů agrární politiky. (Kolektiv autorů, 2008, str. 107)

Fiskální politika

Za pomoci státního rozpočtu se přerozdělují finanční prostředky regionům. Proces tohoto rozdělování je odváděn ze systému daní případně dalších odvodů a na straně druhé spočívá ve výdajové struktuře státního rozpočtu. Regiony, které jsou vyspělejší přinášejí mnohem více finančních prostředků do státního rozpočtu než regiony, které na tom nejsou až tak dobře skrz příjmy obyvatelstva a firem. Na druhou stranu do nízkopříjmových regionů proudí mnohem více prostředků ze sociálních výdajů, do kterých řadíme například podporu v nezaměstnanosti, rekvalifikační programy apod. Stát může pomoci vybraným regionům tím, že bude využívat odběratele rozličného zboží a služeb, které jsou financovány z výdajů ze státního rozpočtu. (Kolektiv autorů, 2008, str. 108)

Monetární politika

Základní složkou monetární politiky je působnost peněz v ekonomice. Využití monetární politiky je velmi omezené při řešení regionálních problémů, protože působí negativním způsobem na inflaci. Regionalizace této politiky se může uskutečňovat za pomoci usnadnění přístupu k úvěrům ve zvolených regionech. Vliv monetární politiky na regionální politiku není úplně jasný, protože část takto opatřených prostředků se odvádí do ostatních regionů pomocí meziregionálních vazeb. (Wokoun a kolektiv, 2011, str. 101)

Protekcionismus

Třetí, a tedy i poslední skupinou makroekonomických nástrojů regionální politiky je protekcionismus neboli „*státní ovlivňování dovozů prostřednictvím dovozních limitů a cel*“. Cla a dovozní limity jsou výrobkově zaměřovány, avšak jejich regionální dopad je značný. Znamená to, že čím vyšší je prostorová soustředěnost výroby na chráněné druhy zboží, tím je regionální dopad větší.

Tento fakt je možné realizovat pro řešení regionálních problémů, když se zavede regionalizace protekcionismu. Cílem tohoto opatření je směřovat poptávku na domácí výrobu bez zavedení cel a dovozních limitů. Samozřejmostí u těchto opatření je časová omezenost, která se obvykle stanovuje na co nejkratší dobu. V průběhu doby, kdy probíhá období ochrany, jsou podnikům poskytovány nové příležitosti, aby zvýšily efektivnost práce, zlepšily kvalitu, snížily náklady a atd. Pokud se tento postup prokáže jako neadekvátní, tak se musí navrhnout časové období, které se využije na změnu ve výrobním programu a také na rekvalifikaci pracovních sil.

Ale stejně jako fiskální a monetární politika, které jsou taktéž využívány na podporu regionálního rozvoje, tak i protekcionismus je spojován s náklady, a tím pádem i s ekonomickými ztrátami. Ekonomické ztráty jsou následkem toho, že podobná opatření jsou obvykle přijímána diskriminovanými zeměmi, a také že se zmenšuje možnost provádění komparativních výhod, které vyplývají ze specializovaných zemí a začlenění do mezinárodního obchodu. (Wokoun a kolektiv, 2011, str. 101-102)

1.3.2 Mikroekonomické nástroje

Hlavním smyslem mikroekonomických nástrojů je působení v rozhodování ekonomických subjektů. Mikroekonomické nástroje lze rozdělit do dvou základních skupin, podle toho, na který ekonomický subjekt mikroekonomické nástroje působí. Těmito základními skupinami jsou:

- nástroje realokace pracovních sil,
- nástroje realokace kapitálu.

Mikroekonomické nástroje jsou vždy vymezovány v podobě finančních částek, které jsou poskytovány účelově. Pokud budeme hovořit o částkách, které vyplývají ze státního rozpočtu, tak v podstatě hovoříme o konkretizaci fiskální politiky, což je jeden ze tří makroekonomických nástrojů. Částky však neplynou pouze ze státního rozpočtu, ale i z regionálních nebo lokálních rozpočtů. Klíčovým cílem mikroekonomických nástrojů je obnova rovnováhy na trhu práce v regionech prostřednictvím jedné nebo obou stránek vztahu tedy kapitálu a práce. (Kolektiv autorů, 2008, str. 109-110)

Nástroje realokace pracovních sil

Ve všeobecné rovině je známo, že pracovní síla reaguje pomalu na rozdíly mezi regiony v míře nezaměstnanosti a v odlišnosti ve mzdách na regionálním trhu práce. Seznámení se se všemi faktory, které jsou součástí rozhodování o migraci pracovní síly, je nutnou podmínkou, aby se rozhodovalo požadovaným způsobem, které bude ovlivněn nástroji regionální politiky.

Před tím, než začneme aplikovat patřičné nástroje, musíme nejprve rozhodnout, zda je dobré podporovat emigraci z regionů, kde pracovní síla upadá. Kvůli tomu, že dochází k odlivu obyvatelstva rozvoj v regionu upadá. Například můžeme hovořit o snížené poptávce po službách a zboží. Nástroje však bývají nastaveny, tak aby přilákali kapitál do problémových regionů, aby se vytvořili nové pracovní příležitosti, nová pracovní místa a s tím spojená stabilizace obyvatelstva na území regionu.

Pokud však nastane důvod k podpoře emigrace obyvatel z území daného regionu, musí se ekonomické nástroje zaměřit na dílčí úhradu nákladů, které se vztahují na emigraci. Ty mohou nabývat těchto podob:

- částečná nebo úplná úhrada nákladů na stěhování, na přepravu majetku či osob,
- vykoupení nemovitostí,

- podporování nákupu nových nemovitostí. (Kolektiv autorů, 2008, str. 110)

Nástroje realokace kapitálu

Nástroje realokace kapitálu mají za úkol zdokonalit problémový region za pomoci tvorby nových pracovních příležitostí v regionu. K tvorbě těchto nových pracovních příležitostí mohou přispět již existující firmy, které mohou například zvýšit výrobu ve svém závodu. Jiný způsob může spočívat v tom, že se regiony obrátí na jiné investory buď na tuzemské nebo zahraniční. Jak zahraniční, tak i tuzemští investoři mohou podpořit upadající region v tom, že na jeho území založí novou firmu, a zacílí na tvorbu nových pracovních míst. (Kolektiv autorů, 2008, str. 111)

Stejskal a Kovárník (2009) uvádějí, že v praxi na území České republiky je nevíce používaný systém podpory přímých zahraničních investic, tedy systém investičních pobídek, subvence či systém daňového zvýhodnění. Výše uvedené nástroje jsou poskytovány vládou ČR neboli pověřenými státními orgány.

2 STRUKTURA ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY V ČR VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

Na pojem veřejná správa lze pohlížet jako na systém, který se skládá ze dvou subsystémů. Jedním z těchto subsystémů je státní správa. Existence státní správy vyplývá z povahy státu jako činitele veřejné moci. Druhý subsystém, ze kterého se skládá veřejná správa je samospráva. (Kadeřábková, Peková, 2012, str. 17)

Podle Lochmannové (2017, str. 28) samospráva je ta část veřejné správy, která je vykonávána jiným orgánem než státem. Samospráva si může stanovovat vlastní právní normy (např. obecně závazné vyhlášky), říkáme tomu, že má moc normotvornou. Další moc, kterou má samospráva je moc výkonná, se kterou má právo vytvořit, organizovat nebo řídit činnost samosprávních institucí. Samosprávu členíme na zájmovou a územní.

V České republice existuje dvoustupňový systém samosprávy. Základní územní samosprávný celek je podle Ústavy ČR obec. Vyšším územní samosprávným celkem v České republice jsou kraje, kterých je od 1.1.2001 vymezeno 14. (Provazníková, 2015, str. 26-27)

2.1 Obce

Obec definujeme jako základní územní samosprávný celek občanů, jehož území je vymezeno hranicemi obce. Obec je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek. V právních vztazích obec vystupuje svým vlastním jménem a nese odpovědnost právě z těchto vztahů, které z nich vyplývají. Podle Zákona č. 128/2000 Sb. (Zákon o obcích) je městem ta obec, která má alespoň 3000 obyvatel. Část každého území České republiky spadá pod území některé obce, pokud tedy zvláštní zákon nestanoví jinak.

Základní znaky obce:

Obec je veřejnoprávní korporací, kterou tvoří obyvatelstvo, které využívá celé katastrální vymezení. Charakteristickými znaky obce jsou:

- vlastní území – obec má možnost změnit si svůj územní základ obce,
- občané obce – občan obce je FO, která je státním občanem České republiky a v obci má nahlášen trvalý pobyt. Podle zákona 128/2000 Sb., o obcích §16 odst. 2 má občan, který je starší 18 let věku právo volit nebo být zvolen do zastupitelstva obce, má

právo hlasovat v místním referendu, může se vyjadřovat na zasedáních zastupitelstva a k návrhu rozpočtu obce,

- spravování svých záležitostí samostatně – jinými slovy hovoříme o samostatné působnosti,
- vystupování v právních vztazích svým jménem,
- péče o všestranný rozvoj území – ochrana veřejného zájmu,
- hospodaření podle vlastního rozpočtu. (Kadeřábková, Peková, 2012, str. 19)

2.1.1 Členění obcí podle vykonávaného rozsahu státní správy

Obce od sebe rozlišujeme pomocí rozsahu výkonu státní správy v přenesené působnosti. Pomocí tohoto rozdělení máme obce se základním rozsahem přenesené působnosti a s širším rozsahem působnosti. V současné době rozlišujeme skupiny obcí: obce, obce s matričním úřadem, obce se stavebním úřadem, obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností. (Provazníková, 2015, str. 27-28)

Obce s rozšířenou působností (ORP – III. typ obcí)

Obecní úřad obce s rozšířenou působností je relativně nový typ obcí, které vznikly 1.1.2003 kvůli reformě územní veřejné správy. ORP jsou III. stupněm obcí, které vykonávají nejširší rozsah státní správy, která je v přenesené působnosti. (risy.cz, © 2021)

Obec s rozšířenou působností vykonává administrativní činnost na území své obce a také působí i v okolních obcích. ORP vykonávají následující činnosti:

- vedou evidence obyvatel,
- vedou evidenci motorových vozidel,
- vydávání živnostenských oprávnění,
- vydávání řidičských a technických průkazů. (Káňa, 2019, str. 51)

Obce s pověřeným obecním úřadem

O obcích s pověřeným obecním úřadem můžeme hovořit jako státem přenesené pravomoci na územní samosprávu. Obce s pověřeným obecním úřadem jsou II. stupněm obcí, kde v určitých případech je působnost správních úřadů stejná jako s obcemi s rozšířenou působností. V ostatních případech se výkon správy rozšířené působnosti rozděluje na několik správních obvodů obcí s přenesenou působností. (Káňa, 2019, str. 51)

Podle Provozničkové jsou obce s pověřeným obecním úřadem oprávněny:

- zajišťovat volby do Parlamentu ČR, volby do zastupitelstva krajů a obcí nebo také do Evropského parlamentu,
- rozhodovat o poskytnutí peněžité a věcné dávky,
- rozhodovat v prvním stupni správního řízení o právech a povinnostech osob,
- jsou orgánem ochrany přírody a zemědělského půdního fondu.

Obce se základním rozsahem přenesené působnosti

Obce vykonávající státní správu se základním rozsahem přenesené působnosti provozují všechny obce v České republice. Tyto obce jsou označovány jako obce I. stupně přenesené státní správy (Provozničková, 2015, str. 28). Podle ministerstva vnitra České republiky bylo k 1.1.2016 6 254 obcí se základním rozsahem přenesené působnosti. K 1.1.2023 nebyly zaznamenány žádné změny v počtu obcí.

2.1.2 Členění obcí podle počtu obyvatel

Vesnice – za vesnici považujeme obec s nízkým počtem obyvatel, kteří jsou z velké části zaměstnáváni v zemědělství

Městys – v minulosti se na území městyse pořádaly dobytčí trhy, v současné době je to pouze historický titul. Velikost a význam městyse můžeme vnímat na pomezí města a vesnice.

Město – v současné době je v České republice více než 600 měst. Město musí mít alespoň 3000 obyvatel, určitou demografickou strukturu obyvatel nebo poskytování služby obyvatelstvu například vzdělávací, dopravní nebo kulturní.

Statutární město – vyhláškou jsou zřízeny městské obvody nebo městské části. Pro statutární město je charakteristické, že má několik katastrálních území, které je spravováno magistrátem daného města. Magistrát města vykonává své pravomoce s přenesenou tak i s rozšířenou působností. V současné době má Česká republika 27 statutárních měst, do kterých spadá i hlavní město Praha.

Krajské město – sídlo samosprávného krajského úřadu spolu s krajskými orgány a institucemi. (Káňa, 2019, str. 50-51)

2.1.3 Orgány obcí

Činnost obce je zajišťována prostřednictvím orgánů, které tvoří obecní úřad, starosta obce, zastupitelstvo obce a rada obce.

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je nejvyšším rozhodovacím orgánem, které je zakotveno v Ústavě ČR. Jde o kolektivní volený orgán, jehož členové se volí na čtyřleté volební období. Počet členů zastupitelstva se odvíjí od počtu obyvatel dané obce a od velikosti územního obvodu obce. Ve věcech v samostatné působnosti zastupitelstvo řeší například schvalování rozpočtu a závěrečného účtu obce, vydávají obecně závazné vyhlášky obce, zakládají, popřípadě ruší výbory a obecní policii. V obcích musí být povinně zřízeny 2 výbory, kontrolní a finanční, které zřizuje zastupitelstvo obce. Tyto výbory nejsou závazná, slouží spíše jako doporučení. (Lochmannová, 2017, str. 32)

Rada obce

Radu obce považujeme za výkonný orgán, který se v samostatné působnosti zodpovídá zastupitelstvu a v rámci výkonu státní správy rozhoduje. Počet členů rady obce musí být vždy lichý a rozmezí se pohybuje od 5 do 11, přičemž musí platit, že počet členů rady nesmí překročit hranici jedné třetiny počtu členů zastupitelstva. Rada se nevolí, pokud je počet členů zastupitelstva menší než 15. (Lochmannová, 2017, str. 32)

Starosta obce

Starosta stojí v čele obce a reprezentuje ji navenek. Jeho úloha spočívá v řízení a kontrolování pracovníků obecního úřadu, také připravuje, svolává a řídí celé schůze zastupitelstva a rady. Jeho dalšími povinnostmi jsou komunikovat s nadřízenými státními orgány, kterým poskytuje požadovaná data a dokumenty. Pokud je starosta nepřítomen na obecním úřadě, tak jeho funkci zastupuje místostarosta. (Lochmannová, 2017, str. 32)

Obecní úřad

Obecní úřad se skládá z místostarosty, (pokud je v obci více místostarostů tak všichni tvoří obecní úřad), dále tajemník, pokud je tedy v obci tato funkce zřízena) a v poslední řadě se obecní úřad skládá ze zaměstnanců obecního úřadu. Obecní úřad vypracovává úkoly, které mu zadalo v samostatné působnosti zastupitelstvo nebo rada obce. (Provazníková, 2015, str. 28)

2.2 Kraje

Fungování a činnost krajů neboli vyšších územních samosprávných celků je upraveno v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích. Česká republika je rozdělena do 14 krajů, kam řadíme i hlavní město Praha. Kraje mají rovněž jako obce své vlastní území, obyvatelstvo, vlastní majetek, se kterým nakládají podle svého uvážení a každý kraj má vlastní rozpočet podle kterého hospodaří. (Lochmannová, 2017, str. 32)

2.2.1 Orgány kraje

Zastupitelstvo kraje

Pokud zákon nestanoví, že zastupitelstvo kraje bude jednat v přenesené působnosti, tak se automaticky rozhoduje podle působnosti samostatné. Zasedání zastupitelstva kraje jsou přístupná pro veřejnost. Schází se podle potřeby, alespoň jednou za 3 měsíce. (Káňa, 2019, str. 59)

Krajský úřad

Na krajský úřad můžeme pohlížet jako na zaměstnavatele, kde zastupitelé, jak už neuvolnění, tak uvolnění, jsou jeho zaměstnanci. Krajský úřad plní zadané úkoly, které mu stanovilo zastupitelstvo a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. V čele krajského úřadu stojí ředitel, který se účastní zasedání zastupitelstva kraje a také je účastníkem na schůzi rady kraje. Ředitel krajského úřadu je odpovědný hejtmanovi kraje. (Káňa, 2019, str. 61)

Každý krajský úřad má svou vlastní organizační strukturu, člení se na odbory, oddělení, sekretariáty ředitele, hejtmana a zástupce hejtmana. Podle zákona se krajský úřad dělí na referáty a oddělení. (Káňa, 2019, str. 61)

Rada kraje

Rada je výkonným orgánem kraje, který odpovídá za výkon zastupitelstvu kraje a zpracovává o své činnosti zprávy. Počet členů rady je stanoven podle počtu obyvatel v daném kraji. Zasedání rady kraje, jsou opakem zasedání zastupitelstva kraje, tudíž jsou nepřístupná pro veřejnost. Ze schůze je pořízen zápis o průběhu celého jednání. (Káňa, 2019, str. 60)

Hejtman

Hejtman podobně jako starosta obce zastupuje kraj navenek. Jeho úkolem je podepisování právních předpisů kraje, taktéž plní úkoly, se kterými musí zastupitelstvo a rada kraje souhlasit. Hejtman je odpovědný za informace o činnosti krajských orgánů, které se dostávají k občanům. Dále stanovuje zvláštní orgány kraje pro výkon přenesené působnosti a zabezpečuje utajení skutečností. (Káňa, 2019, str. 60)

3 KOHEZNÍ POLITIKA

Kohezní politiku můžeme chápat několika způsoby, počínaje od jejich hlavních cílů a účelů. Kohezní politika je důležitým nástrojem EU, a to v tom smyslu, že podporuje sociální, ekonomickou a regionální soudržnost. V rámci kohezní politiky chápeme pojem soudržnost jako podporu konvergence jinými slovy snižování ekonomických rozdílů v rámci EU mezi regiony a členskými státy. Díky politice soudržnosti má EU usilovat k dosažení svých cílů prostřednictvím navrhnutých investic, které jsou orientovány zejména do méně rozvinutých regionů a členských států, které se snaží napomáhat hospodářskému rozvoji a strukturálním změnám. Kohezní politice je od roku 2006 přidělen další úkol, a to že bude podporovat nebo přispívat k širší hospodářské spolupráci a konkurenceschopnosti EU. (Baun a Marek, 2014, str. 2)

Kdybychom se podívali na vývoj kohezní politiky v rámci České republiky, zjistili bychom, že Česká republika se do hospodářské a sociální politiky soudržnosti zapojila ihned po přijetí do EU v roce 2004. V roce 2004 již probíhalo programové období 2000-2006, které se však blížilo konci, nicméně ČR byla přerozdělena částka ve výši 1,6 mld. eur. V novém sedmiletém programovém období 2007-2013 Česká republika získala finanční prostředky ve výši 26 mld. eur. Následující sedmileté období přineslo České republice mnoho nových změn. První změna byla zaznamenána v počtu operačních programů. Změna nastala i v tom, že došlo k vytvoření Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). Kvůli vzniku nového operačního programu se začala řešit nová témata ohledně migrace, ochrany klimatu nebo také otázky týkající se stárnutí populace. (Euroskop.cz, 2022)

3.1 Cíle a smysl kohezní politiky

Aby byly dosaženy všechny rozvojové cíle, tak se Kohezní politika EU musí zaměřit na tři hlavní územní oblasti:

- naplňování rozvojového potenciálu zaostávajících regionů,
- zajišťování přizpůsobení na regionální úrovni,
- zaměřování se na odstraňování integračních překážek.

Základní Smlouva jednoznačně charakterizuje smysl Kohezní politiky EU jako podpoření vyváženého a harmonického rozvoje, pomocí kterého se snaží docílit vyrovnání ekonomických a sociálních disparit mezi regiony a také mezi členskými státy. (Zahradník, 2017, str. 4–5)

3.2 Principy kohezní politiky

Kohezní politika EU je založena na 5 základních principech, které se odrážejí jak v programové, tak v právní úpravě v průběhu celého procesu udělování finanční podpory. Během vývoje Kohezní politiky EU došlo k mnoha změnám v těchto principech. Nyní se uvádějí tyto principy: princip programování, koncentrace, partnerství, adicionality neboli doplňkovost, monitorování a vyhodnocování. Neuvádí se však pouze těchto 5 základních principů kohezní politiky EU, ale řídí se dalšími doplňkovými principy, jako jsou princip proporcionality, subsidiarity, konvergence, integrace, solidarity a další. (Marek a Kantor, 2009, str. 27)

3.2.1 Princip programování a plánování

Tento princip označuje podporu, která je primárně orientována do nejvíce zaostávajících nebo hospodářsky nerozvinutých oblastí. Pomoc je realizována na bázi integrovaných programových dokumentů, které se zpracovávají v rámci daného sedmiletého programového období. Princip programování probíhá ve dvou fázích. Ve fázi první Evropská komise vymezí s ostatními členskými státy všeobecnou strategii, která obsahuje ekonomické, teritoriální či sociální rozměry. Fáze druhá poukazuje na to, že princip programování by byl decentralizován na náležitou úroveň. Jako příklad můžeme uvést úroveň městskou, regionální nebo transnacionální. Pro regiony, které řadíme do méně rozvinutých zůstane integrované programování nejdůležitějším prostředkem k zabezpečení pozitivních výsledků jejich sociálního, teritoriálního a hospodářského rozvoje. (Zahradník, 2017, str. 74)

3.2.2 Princip partnerství

Princip partnerství stanovuje aktivní účast a zapojení Evropské komise, příslušným regionálním, místním a správním orgánům a příslušným nevládním subjektům (včetně hospodářských a sociálních partnerů). Do těchto fází řízení strukturálních fondů řadíme řízení, implementaci, plánování, hodnocení a monitorování. Účastněnými orgány jsou:

- „příslušné regionální, místní, městské a jiné orgány veřejné moci,
- *hospodářští a sociální partneři (například hospodářské komory, odborové svazy),*
- *veškeré jiné vhodné subjekty zastupující občanskou společnost, partneři z oblasti životního prostředí, nevládní organizace a subjekty zabývající se prosazováním rovnosti žen a mužů.“*

Města, obce, regiony a soukromé subjekty se musejí nejaktivněji účastnit na veškerých úrovních projektu. Současně by měly navázat nejvyšší spolupráci s Evropskou komisí. (Marek a Kantor, 2009, str. 27-28)

3.2.3 Princip koncentrace

Hlavní zásada tohoto principu je založena na tom, aby finanční prostředky byly koncentrovány do regionů, které to nejvíce potřebují tak, aby docházelo k maximálnímu užítku. Princip koncentrace je taktéž založen na tom, že operační program považujeme za základní jednotku. (Hájek a Novosák, 2010, str. 65)

3.2.4 Princip doplňkovosti

Princip doplňkovosti neboli také princip adicionality spočívá v uvědomění si toho, že prostředky z EU mají výhradně výdaje doplňovat ze strany příjemců podpory. V obecné rovině tedy výdaje nesmí nahrazovat národní zdroje, ale měly by mít doplňkový charakter. Členské státy a orgány členských států musí být finančně zapojeny do daných operací, pomocí kterých chce EU docílit zvýšení zodpovědnosti a efektivnosti při využití poskytování podpory. (Marek a Kantor, 2009, str. 28)

3.2.5 Princip hodnocení, monitorování a transparentnosti

Smysl tohoto principu se dostal do podvědomí hlavně v posledním období. Hlavním cílem tohoto principu je pomoci k tomu, aby zdroje EU byly využívány co nejefektivněji, avšak aby efektivnost byla dostatečně přesvědčivá. Když se zaměříme na způsoby hodnocení, tak nalezneme celou řadu, které zahrnují princip hodnocení monitorovaných orgánů a to před, v průběhu a také po ukončení uskutečnění projektu. Také výběr projektů ze všech možných nabízených žádostí je možné považovat za princip hodnocení. (Zahradník, 2017, str. 75)

4 KOHEZNÍ POLITIKA V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2014-2020

4.1 Cíle kohezní politiky pro období 2014-2020

Než se rozhodlo, jak budou přerozděleny finanční prostředky mezi jednotlivé členské státy EU předcházelo tomu několikaleté vyjednávání a analyzování potřeb všech států EU a jejich regionů. Dokument České republiky, který je výsledkem všech těchto analýz se nazývá Dohoda o partnerství. V tomto dokumentu jsou popsány oblasti, které jsou pojmenovány jako národní rozvojové priority ČR. Bylo však zapotřebí tyto priority ztotožnit s prioritami financování EU neboli ztotožnit s tematickými cíli. Nesmíme zapomenout zmínit tzv. operační programy, které napomáhají dosahovat všech tematických cílů (mmr.cz – abeceda fondů EU 2014–2020, 2015). Na období 2014–2020 bylo stanoveno 11 tematických cílů, které jsou uvedeny v tabulce níže.

Tabulka 2 Priority financování ČR v programovém období 2014–2020

Označení	Název tematického cíle	Fond EU	Alokace (v mld. EUR)
TC 1	Posilování výzkumu, technologického rozvoje a inovací	EFRR, EZFRV	2,51
TC 2	Zlepšení přístupu k ICT, využití a kvality ICT	EFRR	1,07
TC 3	Podpora malých a středních podniků	EFRR, ENFR, EZFRV	1,42
TC 4	Snižování energetické náročnosti ekonomiky	EFRR, EZFRV, FS	2,25
TC 5	Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a jejich řízení	EFRR, EZFRV, FS	1,34
TC 6	Ochrana životního prostředí a Podpora účinného využívání zdrojů	EFRR, ENRF, EZFRV, FS	2,76
TC 7	Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách	EFRR, FS	6,24
TC 8	Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sí	EFRR, EZFRV, ESF	1,38
TC 9	Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a diskriminaci	EFRR, EZFRV, ESF	1,99
TC 10	Kvalitní systém vzdělávání	EFRR, EZFRV, ESF	1,96
TC 11	Kvalitní a efektivní veřejná správa a instituce	EFRR, ESF	0,18

Zdroj: (Abeceda fondů EU 2014–2020, ©2015, vlastní zpracování)

4.2 Základní principy kohezní politiky pro období 2014-2020

Pokud se zaměříme na formulaci těchto základních principů, všimneme si, že v dnešní době je daleko větší důraz kladen na podporu zlepšení konkurenceschopnosti a na rozvojové aktivity, než je tomu tak v obvyklém pojetí kohezní politiky. Z hlediska menších obcí můžeme nazvat tento přístup značně rizikový, protože z charakteru dynamičnosti je jejich možnost získání finančních prostředků z fondů EU značně omezená. Když se na to podíváme ze strany druhé, tak to může být pro obce unikátní příležitost k získání, podnikatelských nebo přírodních zdrojů. (Zahradník, 2017, str. 325)

Pro období 2014–2020 byly v České republice stanoveny čtyři základní principy kohezní politiky, které pomáhají efektivnímu, hospodárnému a účelnému čerpání finančních prostředků, které jsou přerozdělovány z Evropských strukturálních a investičních fondů. (Zahradník, 2017, str. 325). Těmito čtyřmi základními principy kohezní politiky jsou:

Princip strategického zaměření a propojování

Priority a cíle v programovém období 2014–2020 jsou na úrovni EU naplněny vizí vymezené Strategií Evropa 2020 a na úrovni ČR jsou podřízeny naplňováním za pomoci Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti. Jednotlivé operační programy podporují tyto cíle a priority a vedou k naplnění vizí EU i ČR. Zásadní je tedy zaručit soulad mezi cíli strategických dokumentů na úrovni evropské i národní s cíli OP a zajistit tak, aby se jednotlivé intervence maximálně doplňovaly a podporovaly. (Zahradník, 2017, str. 324)

Princip podpory fungujícího trhu

Za pomoci tohoto principu dochází k podpoře, která směřuje zejména do odvětví, kde je potřeba posílit tržní mechanismy finančních nástrojů nebo do odvětví, kde tržní prostor vůbec neexistuje. Vždy je důležité dbát na formy podpory, jak už dotace nebo návratné zdroje, které jsou určeny pro konkrétně dané území nebo pro intervenci. (Zahradník, 2017, str. 324)

Princip podpory kvalitních projektů

Princip podpory kvalitních projektů stanovil, že se z Evropských strukturálních a investičních fondů se budou podporovat pouze takové projekty, které prokazatelně zajistí naplnění již stanovených priorit a cílů. (Zahradník, 2017, str. 325)

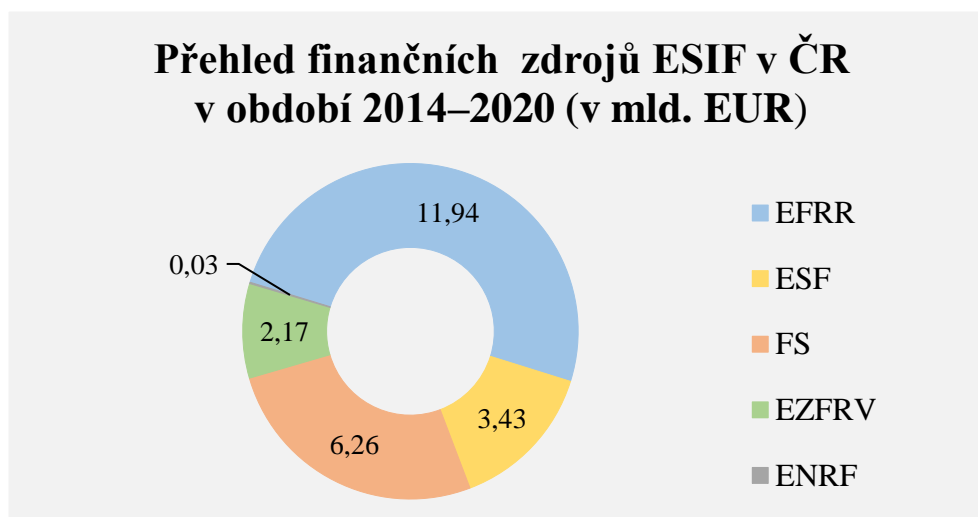
Princip snadnější přípravy a realizace projektů

Podpora a zjednodušení přichází v podobě snadnější realizace projektů díky elektronizaci agend a sjednocování postupů a pravidel pro žadatele i příjemce finančních prostředků z operačních programů. Důležitý faktor, který je zapotřebí zmínit, představuje výkon budoucích aktérů implementační struktury. (Zahradník, 2017, str. 325)

4.3 Nástroje kohezní politiky v období 2014-2020

V programovém období 2014–2020 jsou v ČR stanovena určitá společenská pravidla, která jsou představována v pěti fondů. Tato pětice se společně označuje tzv. Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF). Základním dokumentem ESIF, který stanovuje pravidla pro čerpání finančních prostředků je Dohoda o partnerství. (vlada.cz, © 2023)

Evropské strukturální a investiční fondy v programové období 2014–2020 jsou pro kohezní politiku klíčovým nástrojem, jelikož žadatelé mohou jejich prostřednictvím čerpat peněžní prostředky z rozpočtu EU. Do ESIF spadá Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Fond soudržnosti (FS), Evropský sociální fond (ESF), Evropský námořní a rybářský fond (ENRF) a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV). Pro Českou republiku byly vyčleněny finanční prostředky ve výši necelých 24 mld. EUR. (mmr.cz, 2020)

Graf 1 Přehled finančních zdrojů ESIF v ČR v období 2014–2020

Zdroj: (DotaceEU.cz, © 2014, vlastní zpracování)

Výše uvedený graf 1 znázorňuje alokaci finančních prostředků pro každý Evropský strukturální a investiční fond. Nejvíce financí bylo přiděleno Evropskému fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a naopak nejméně peněžních prostředků dostal Evropský námořní a rybářský fond (ENRF). V následujících podkapitolách, krátce charakterizují jednotlivé fondy ESI.

4.3.1 Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Jedním z hlavních a nejdůležitějších finančních nástrojů politiky soudržnosti EU se považuje Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR). Jeho prioritou je zlepšování životních podmínek v méně rozvinutých regionech a napomáhá při snižování rozdílů v úrovni rozvoje regionů EU. Dále se EFRR zaměřuje na regiony, které jsou trvale znevýhodněny například demografickými nebo přírodními podmínkami. Hovoříme tedy o horských, ostrovních nebo přeshraničních regionech, ale také o regionech nacházejících se nejseverněji, které jsou znevýhodněny velice nízkou hustotou osídlení. Prostředky jsou vyčleněny třem kategoriím regionů, kterými jsou:

- více rozvinuté regiony, jejichž HDP na obyvatele je vyšší než 90 % průměru EU,
- přechodové regiony, jejichž HDP na obyvatele je v rozmezí od 75 do 90 % průměru EU,
- méně rozvinuté regiony, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru EU. (Kołodziejski, europarl.europa.eu, 2022)

4.3.2 Fond soudržnosti (FS)

Fond soudržnosti byl založen roku 1994. Důvodem, proč byl FS zřízen bylo posílení hospodářské, územní a sociální soudržnosti EU. V programovém období 2014–2020 fond podpořil projekty v oblasti dopravní infrastruktury, a to částkou přes 11 mld. EUR. Fond soudržnosti má v programovém období 2014–2020 a 2021–2027 pomáhat v oblasti investic do životního prostředí, transevropské síti v oblasti dopravní infrastruktury (TEN-T) a také v oblasti technické pomoci. FS se vztahuje pouze na členské státy, jejichž HND na obyvatele nepřesahuje 90 % průměru EU. Finanční prostředky z FS pro programové období 2014–2020 byly poskytnuty 15 členským státům. (Kołodziejski, europarl.europa.eu, 2022)

4.3.3 Evropský sociální fond (ESF)

ESF je jedním ze tří tzv. strukturálních fondů EU. Již od založení Evropského sociálního fondu, tedy od roku 1957, je pro fond prioritní aktivitou rozvoj v oblasti lidských zdrojů a zaměstnanosti. ESF se především zaměřuje na neinvestiční projekty. Těmito projekty mohou být například děti a mladiství, rekvalifikace nezaměstnaných, speciálně zaměřené programy pro osoby se zdravotním postižením, rozvoj vzdělávacích programů a tvorba vzdělávacích programů pro zaměstnance, etnické menšiny a jinak znevýhodněné skupiny obyvatel a další. (www.esfcr.cz, © 2023)

4.3.4 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)

Roku 2007 vznikl nový finanční nástroj společné zemědělské politiky EU, který nahradil Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond. Tento fond nese název Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV). Jeho finanční prostředky se využívají v oblastech podpory strategického rozvoje venkova, zlepšení venkovské životní úrovně obyvatelstva a mají vést ke konkurenceschopnějšímu zemědělství. Řídícím orgánem pro EZFRV v České republice je Ministerstvo zemědělství ČR, které je současně řídícím orgánem Programu rozvoje venkova ČR. (euroskop.cz, 2020)

4.3.5 Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

Evropský námořní a rybářský fond (ENRF) je finančním nástrojem, který podporuje rybolov. Záměrem fondu je také přispívat k ochraně životního prostředí a vyšší konkurenceschopnosti. Dalšími klíčovými aktivitami, které fond financuje jsou například mořský a vnitrozemský rybolov, modernizace zpracovatelského průmyslu a plavidel, popřípadě odstranění již nepojízdných plavidel nebo vylepšení akvakultury a další. (DotaceEU.cz, © 2023)

4.4 Národní operační programy v ČR pro období 2014-2020

Programovací období 2014–2020 je tvořeno 10 operačními programy. Ve srovnání s obdobím 2007–2013 došlo k značnému snížení počtu těchto OP. Největší změna nastala v zavedení nového Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), který nahradil sedm Regionálních OP. Změny oproti období 2007–2013 nastaly také v alokaci finančních prostředků. Finanční alokace v období 2014–2020 se snížila o 8,5 %. (Zahradník, 2017, str. 71–72)

4.4.1 Integrovaný regionální operační program (IROP)

Řídícím orgánem Integrovaného regionálního operačního programu dále jen IROP je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. IROP navazuje na 7 regionálních operačních programů a zčásti na IROP z programového období 2007-2013. Alokace pro tento operační program je 4,76 mld. EUR (cca 127,9 mld. Kč). Nejpodstatnější prioritou operačního programu je možnost vyrovnaného územního rozvoje, zkvalitnění infrastruktury, vylepšení veřejných služeb a veřejné správy a také podpora udržitelného rozvoje v regionech, městech a obcích. 28 % celkové alokace představují tzv. integrované nástroje, které jsou důležitou složkou IROP. (DotaceEU.cz, © 2023)

4.4.2 Operační program Doprava (OP D)

Operační program Doprava 2014-2020 navazuje na Operační program Doprava 2007-2013. V programovém období 2014-2020 je tento operační program nejvýznamnějším zdrojem poskytování finančních prostředků pro výstavbu dopravní infrastruktury v ČR. Řídícím orgánem je Ministerstvo dopravy. Celková alokace podpory EU je 4,56 mld. EUR v přepočtu tedy 120,8 mld. Kč. (sfdi.cz, 2015)

4.4.3 Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)

Koordinačním orgánem OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. Alokace finančních prostředků pro OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost v období 2014-2020 je 4,09 mld. EUR (cca 110 mld. Kč) a fondem je EFRR. Prioritou tohoto operačního programu je docílení konkurenceschopné a udržitelné ekonomiky, která je založená na vědomostech a inovacích. S pojmem konkurenceschopnost se váže schopnost lokálních firem vytvářet dostatečné množství pracovních míst a schopnost prosazovat se na světových trzích. Dlouholetý horizont konkurenční schopnosti, který pojímá rovněž environmentální dimenzi hospodářského rozvoje. Tak lze vysvětlit pojem „udržitelný“. (DotaceEU.cz, © 2023)

4.4.4 Operační program Životní prostředí (OP ŽP)

Hlavní priority Operačního programu Životní prostředí jsou zajištění kvalitního prostředí pro obyvatele České republiky, ochrana prostředí, snížení dopadů změny klimatu a odstranění nepříznivých vlivů lidské činnosti na životní prostředí. Řídícím orgánem Operačního programu Životní prostředí je Ministerstvo životního prostředí. Alokace

finančních prostředků pro období 2014-2020 je 2,79 mld. EUR v přepočtu asi 73,7 mld. Kč. (mzp.cz, © 2023)

4.4.5 Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV)

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání je řízený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Rozvoj lidských zdrojů je hlavním principem Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Navazujícím tématem může být například podpora kvalitního výzkumu, kde kvalifikovaná pracovní síla tvoří klíčový vstupní faktor. OP VVV se zaměřuje na zlepšení kvality vzdělávání a chce posílit princip přístupu ke vzdělání. Snaží se také snížit rizika neúspěchu u mladých lidí ve studiu. Tím chtějí zefektivnit jejich kvalitu života a docílit úspěchu na trhu práce. Alokace OP VVV v programovém období 2014-2020 byla ve výši 2,77 mld. EUR. V přepočtu na české koruny byla alokace OP VVV 73,2 mld. Kč.

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání zahrnuje tři věcné prioritní osy a těmi jsou:

- *PO1: Posilování kapacit pro kvalitní výzkum (EFRR),*
- *PO2: Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj (EFRR/ESF),*
- *PO3: Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání (ESF).* (msmt.cz, 2027)

4.4.6 Program rozvoje venkova (PRV)

Program se zabývá obnovou, zachováním a zlepšením ekosystémů, podporuje mladé lidi v zapojení do zemědělství nebo krajinné infrastruktury. Dále se snaží investovat do konkurenceschopnosti a inovovat zemědělské podniky. Alokace Programu rozvoje venkova 2014–2020 je 2,3 mld. EUR, v přepočtu necelých 60 mld. Kč. Program rozvoje venkova má v gesci Ministerstvo zemědělství ČR. (DotaceEU.cz, © 2023)

4.4.7 Operační program Zaměstnanost (OP Z)

Podobně jako v minulých programových obdobích tj. 2004–2006 a 2007–2013 tak i v období 2014–2020 bude podpora z fondů EU rozdělena prostřednictvím OP. OP Z v programovém období 2014-2020 disponuje s objemem finančních prostředků ve výši 2,15 mld. EUR. Operační program Zaměstnanost vede Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV). OPZ je financován z Evropského sociálního fondu. Klíčovou aktivitou je zlepšení základních prvků konkurenceschopnosti. Operační program Zaměstnanost se také zaměřuje na podporu rovných možností mužů i žen, přizpůsobivost zaměstnavatelů a zaměstnanců,

modernizaci veřejné správy, sociální začlenění, zdravotní služby a dalšího vzdělávání. (esfcr.cz, © 2023)

4.4.8 Operační program Technická pomoc (OP TP)

Operační program Technická pomoc je dalším ze strategických dokumentů, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. V období 2014–2020 OP TP zaujímá spíše roli podpůrného programu, který se má zaměřit na nastavení optimálního prostředí kvůli dosažení všech stanovených cílů. Klíčovým nastavením operačního programu Technická pomoc vychází z předpokladu existence koordinačního orgánu, který bude zjištěn na centrální úrovni a bude dostupný jako jednotný monitorovací systém. Význam celého OP TP 2014–2020 spočívá tedy v usnadnění přístupů k získání a následnému využití finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů.

Alokace finančních prostředků je využita z ESIF konkrétně z Fondu soudržnosti ve výši přibližně 5,54 mld. Kč. (mmr.cz, © 2023)

4.4.9 Operační program Praha – pól růstu ČR (OP PPR)

V programovacím období 2014–2020 je hlavní město Praha jediný ze 14 krajů ČR, který má vlastní operační program. Strategický dokument OP PPR 2014–2020 je orientován na pomoc vědy a výzkumu, MSP, nízkouhlíkového hospodářství, vzdělávání a sociálního začlenění. Ovšem hlavním cílem je zajištění plnění všech tematických cílů, které byly pro období 2014–2020 stanoveny. O OP PPR můžeme hovořit jako o multifondovém programu, jelikož své finanční prostředky čerpá jak z Evropského fondu pro regionální rozvoj, tak i z Evropského sociálního fondu. O podporu z těchto strukturálních fondů může požádat kraj, podnikatelské subjekty, výzkumné ale i vzdělávací instituce či profesní a jiná sdružení. Souhrn finančních prostředků činí v přepočtu 5,35 mld. Kč. OP PPR stanovil pět prioritních os, které se skládají ze specifických cílů například prioritní osa 4 – vzdělání a vzdělanost, kde je jedním ze stanovených cílů zkvalitnění předškolního, základního a středního vzdělávání. (Praha.eu, 2014)

4.4.10 Operační program Rybářství (OP R)

Hlavními aktivitami OP R jsou zejména udržitelná konkurenceschopnost akvakultury, udržitelný rozvoj chovu ryb v ČR, rovnoměrné zajištění dodávek sladkovodních ryb v průběhu roku, zavádění modernizace chovných systémů. Projekty jsou financovány z Evropského fondu EFRR. Ministerstvo zemědělství ČR koordinuje tento operační program a pracuje s částkou 0,03 mld. EUR. (DotaceEU.cz, © 2023)

5 ZMĚNY V NOVÉM PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2021-2027 OPROTI OBDOBÍ 2014–2020

Evropská Unie stanovila několik změn v pravidlech oproti předchozímu období 2014–2020. Změny proběhly zejména v obecných ale i v dílčích pravidlech v jednotlivých operačních programech. Přejít do nového období sebou přináší nová alternativa spolufinancování pro projekty, které jsou financovány z prostředků EU. Hospodářská výkonnost ČR posunula dva regiony do kategorie přechodových regionů. Posunutí těchto regionů není přisuzováno novým změnám v pravidlech, ale právě kvůli hospodářské výkonnosti. Návrh Evropské komise poukazuje na modernizaci kohezní politiky, která bude stále nápomocná k zmírňování rozdílů mezi regiony a členskými státy. (mmr.cz, 2022)

Ministerstvo pro místní rozvoj připravilo přehled pěti prioritních oblastí nového programového období. Tuto pětici cílů představují:

Cíl politiky 1: Inteligentnější Evropa

Inteligentnější Evropa/Inteligentnější Česko spočívá v podpoře inovací, rozvoji nové digitalizace a technologií, zavádění systému eGovernment, posílení malých a středních podniků a ekonomické transformaci. Česká republika může podle nejnovějších informací z roku 2022, které Ministerstvo pro místní rozvoj ČR poskytlo, očekávat alokaci ve výši 88,4 mld. Kč. (mmr.cz – abeceda fondů, 2022)

Cíl politiky 2: Zelenější, bezuhlíková Evropa

Zelenější, bezuhlíková Evropa se zabývá zejména tématy v oblasti oběhového hospodářství, množství a kvality vody, kvality životního prostředí, mobility v městských částech, obnovitelných zdrojů energie apod. Ministerstvo pro místní rozvoj počítá s částkou 163,8 mld. Kč. Finanční prostředky je možné čerpat z šesti fondů v rámci OP ŽP, IROP, OP D či OP TAK. (mmr.cz – abeceda fondů, 2022)

Cíl politiky 3: Propojenější Evropa

Pro propojenější Evropu se vyčlenilo 111,8 mld. Kč, které bude možné čerpat v rámci OP D, OP TAK nebo IROP. Prostředky budou využity na dokončení evropské dálniční, silniční a železniční sítě TEN-T. Prioritou je také zabezpečit udržitelnou a bezpečnou dopravu, rozvíjet efektivní a zelené systémy MHD, což zapříčiní spojení s podporou vybudování nové infrastruktury alternativních paliv. (mmr.cz – abeceda fondů, 2022)

Cíl politiky 4: Sociálněji Evropa

Další prioritní oblastí politiky soudržnosti 2021–2027 je Sociálněji Evropa, která se snaží podporovat vzdělávání s cílem zlepšení kompetence či kvalitnějších dovedností pracovníků. Sociálněji Evropa se dále zaměřuje na oblasti trhu práce a zaměstnanosti, zdraví, kulturního dědictví nebo cestovního ruchu a také sociálního začleňování. S těmito oblastmi souvisí například rekvalifikace, firemní vzdělávání a seberozvoj, zdravotní a sociální infrastruktura, kulturní památky a další. Využití finančních prostředků bude ve výši 117 mld Kč na projektové žádosti z OP JAK, IROP, OP Z+ nebo OP TAK. Smysl celého politického cíle je vybudovat konkurenceschopnou, vzdělanou a sociálně pevnou společnost. (mmr.cz – abeceda fondů, 2022)

Cíl politiky 5: Evropa bližší občanům

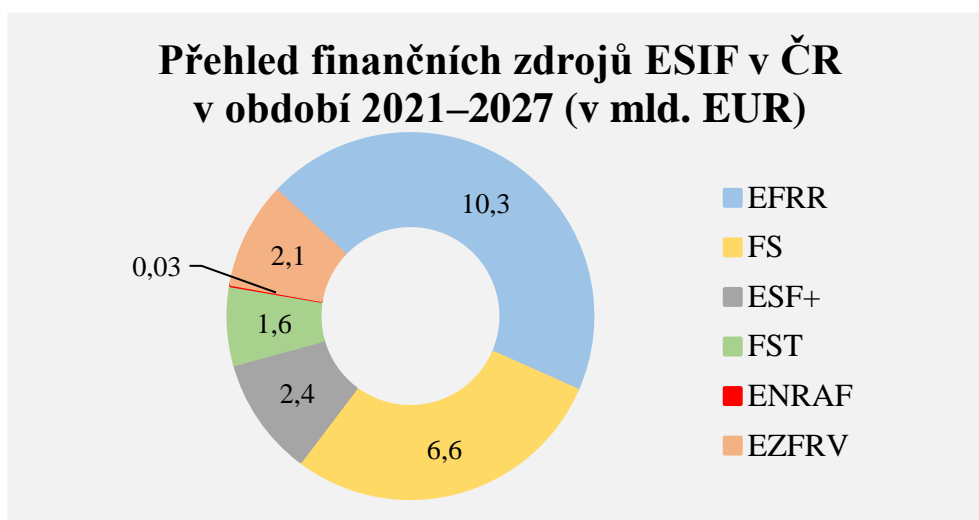
V období 2021–2027 je brán ohled na procesy spojené s transformací uhelných regionů. Klíčové je však snižování nerovností mezi regiony a městskými částmi. Aktivita, které se realizují prostřednictvím ITI ve vybraných regionálních centrech mají přispívat k výrazné provázanosti napříč městskými či venkovskými oblastmi. (mmr.cz, 2022)

5.1 Nástroje kohezní politiky v období 2021–2027

V předcházejícím programovém období Česká republika měla k dispozici necelých 24 mld. EUR. Ke konci roku 2020 Evropská Komise ČR proplatila téměř 50 % dotací, které byly určeny na toto programové období. Od začátku roku 2021 začalo nové programové období i přesto že nebyli všechny projekty ze starého období dokončeny. Základní dokument pro využití fondů EU pro Českou republiku zůstává i nadále stejný, a to Dohoda o partnerství. Podíl příspěvků z EU ve více rozvinutých regionech se snížil o 10 % (z 50 % na 40 %), v regionech přechodových EU stanovila podíl na 70 % a v zaostalých regionech vynaloží EU 85% podíl. (euroskop.cz, 2021)

Finanční prostředky z Evropských a strukturálních fondů se v programovém období 2021–2027 skládají z šesti fondů: Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Fond soudržnosti (FS), Evropský sociální fond Plus (ESF+), Fond spravedlivé transformace (FST), Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond (ENRAF) a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV). Nově vzniklý fond, který se v předchozím období nenacházel se jmenuje Fond spravedlivé transformace a jeho alokace finančních prostředků

činí 1,6 mld. EUR. Čerpání finančních zdrojů z nově vzniklého fondu (FST) budou mít možnost výhradně regiony, které budou vybrány.

Graf 2 Přehled finančních zdrojů ESIF v ČR v období 2021–2027 (v mld. EUR)

Zdroj: (mmr.cz – abeceda fondů, © 2022, vlastní zpracování)

5.2 Změny v operačních programech oproti předchozímu období

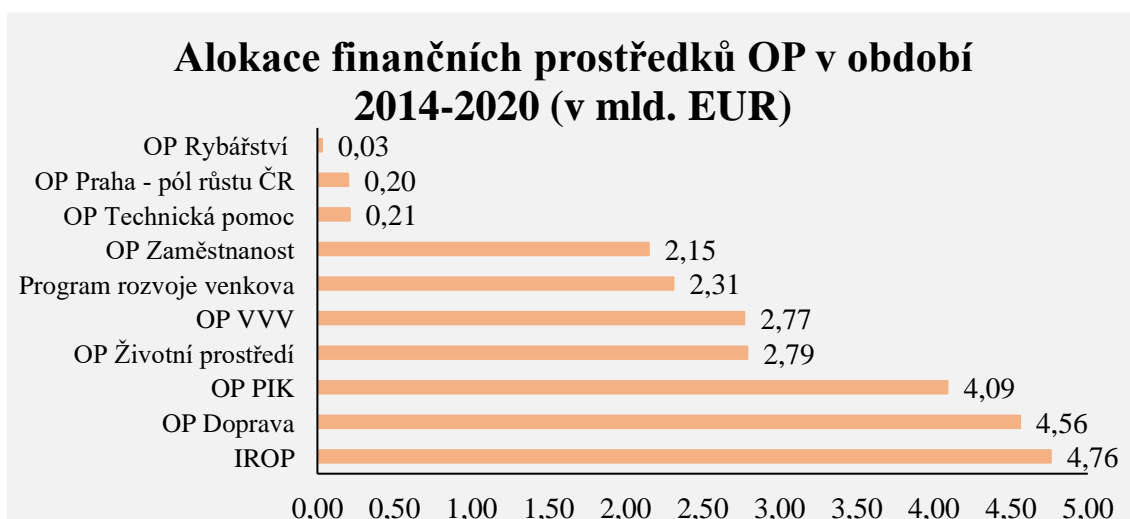
V novém období 2021-2027 nastaly menší změny v operačních programech. První změnu, kterou můžeme na první pohled vidět, když se podíváme na tabulku uvedenou níže, je počet programů v jednotlivých obdobích. V období 2014-2020 bylo zavedeno 10 operačních programů a v novém období pouze 9. Změny nenastaly pouze v počtu ale i v názvech. Některé názvy se zachovaly, jiné jsou pozměněny a některé zanikly a vznikly nové názvy operačních programů. Programy, které se transformovaly do nového programového období 2021-2027 jsou OP Doprava, IROP, OP Životní prostředí, OP Technická pomoc a OP Rybářství.

Tabulka 3 Srovnání OP v programovém období 2014-2020 a 2021-2027

Programové období 2014-2020	Programové období 2021-2027
Operační programy	Operační programy
Integrovaný regionální OP	OP Doprava
OP Doprava	Integrovaný regionální OP
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost
OP Životní prostředí	OP Jan Amos Komenský
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	OP Životní prostředí
Program rozvoje venkova	OP Spravedlivá transformace
OP Zaměstnanost	OP Zaměstnanost +
OP Technická pomoc	OP Technická pomoc
OP Praha – pól růstu ČR	OP Rybářství
OP Rybářství	

Zdroj: (DotaceEU.cz, © 2023, vlastní zpracování)

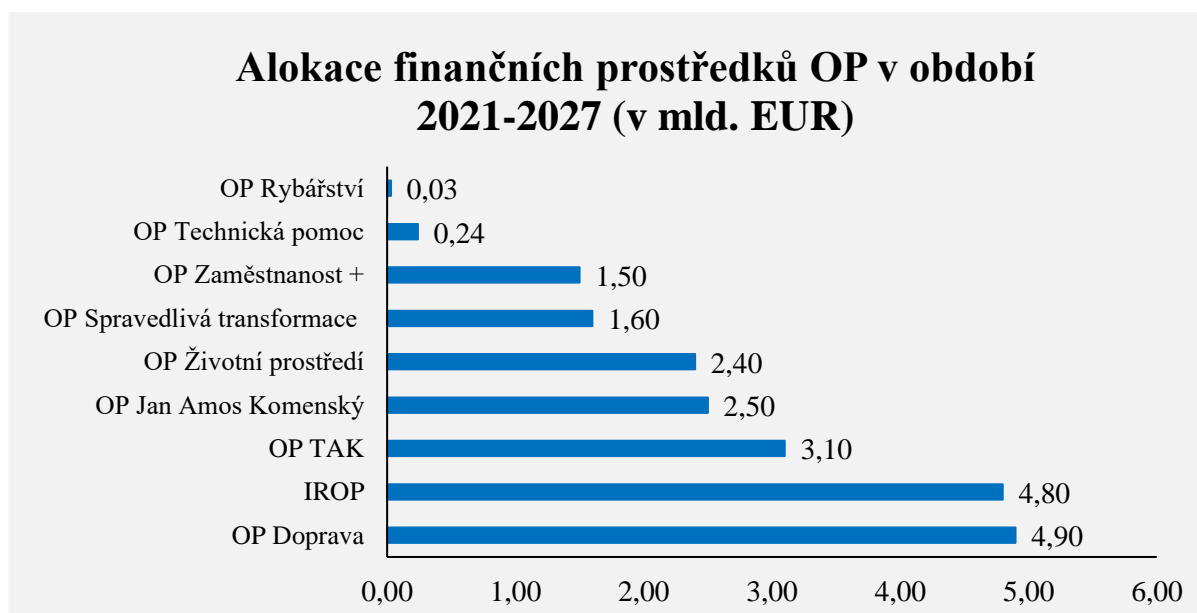
Alokaci finančních prostředků jednotlivých operačních programů v období 2014-2020 představuje graf níže.

Graf 3 Alokace finančních prostředků OP v období 2014–2020

Zdroj: (DotaceEU.cz, © 2023, vlastní zpracování)

První tři operační programy v programovém období 2014-2020 přesáhly alokaci finančních prostředků přes 4 mld. EUR. Největší alokaci měl Integrovaný regionální operační program (4,76 mld. EUR). Dalším je operační program Doprava s finančními prostředky 4,56 mld. EUR. Poslední operační program, který přesáhl hranici finančních prostředků 4 mld. EUR je operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Na grafu si můžeme všimnout také čtveřice operačních programů, které přesáhly hranici 2 mld. EUR. Je to operační program Životní prostředí (2,79 mld. EUR), operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (2,77 mld. EUR), program rozvoje venkova (2,31 mld. EUR) a operační program Zaměstnanost (2,15 mld. EUR). Operační program Technická pomoc (0,21 mld. EUR), Operační program Praha – pól růstu ČR (0,20 mld. EUR) a operační program Rybářství (0,03 mld. EUR) jsou programy s nejnižší alokací finančních prostředků v programovém období

Graf 4 Alokace finančních prostředků OP v období 2021–2027

Zdroj: (DotaceEU.cz, © 2023, vlastní zpracování)

2014-2020.

Graf číslo 4 představuje alokaci finančních prostředků jednotlivých operačních programů v období 2021-2027. Nejvyšší alokaci finančních prostředků v období 2021-2027 získal operační program Doprava (4,90 mld. EUR). Další operační program s alokací 4,80 mld. EUR je Integrovaný regionální operační program. Oproti programovému období 2014-2020 mají tyto dva operační programy více finančních prostředků. Třetí příčku zaujímá operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost s alokací 3,10 mld. EUR. Poté následuje operační program Jan Amos Komenský (2,50 mld. EUR), operační program

Životní prostředí (2,40 mld. EUR), operační program Spravedlivá transformace (1,60 mld. EUR), operační program Zaměstnanost + (1,50 mld. EUR), operační program Technická pomoc (0,24 mld. EUR). Stejně jako v programovém období 2014-2020 nejmenší alokaci finančních prostředků dostal operační program Rybářství (0,03 mld. EUR).

5.3 Operační program Jan Amos Komenský (OP JAK)

Operační program Jan Amos Komenský (OP JAK) je přímým nástupce končícího operačního programu z minulého období, a to Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. OP JAK spadá pod gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Cílem operačního programu je rozvoj a modernizace celého vzdělávacího systému v ČR, rozvoj potenciálů každého jednotlivce. Pro programové období 2021–2027 operační program obdrží částku ve výši 66,3 mld. Kč. (opjak.cz, © 2023)

5.4 Operační program Spravedlivá transformace (OP ST)

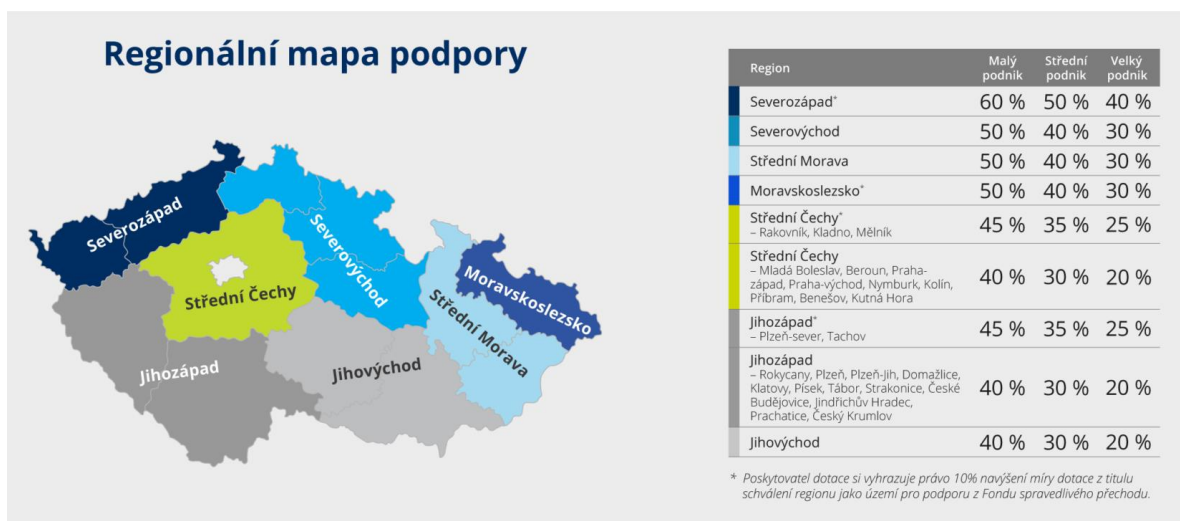
S příchodem nového programového období přichází také nový zcela nový operační program, který nese název Operační program Spravedlivá transformace. Tento program se zaměřuje na negativní uhelné dopady v nejvíce zasažených oblastech. Pokud hovoříme o České republice, tak nejvíce zasaženými oblastmi jsou Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj. Prioritou operačního programu je zajištění co nejvíce pracovních míst pro pracovníky, kteří opouštějí právě tyto zasažené oblasti. Roli řídicího orgánu zaujímá Ministerstvo pro místní rozvoj, které pro programové období 2021–2027 obdrží z FST 1,6 mld. EUR cca 43 mld. Kč. (DotaceEU.cz, © 2023)

5.5 Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK)

Zastupující roli za Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost převezme pro programové období 2021–2027 nový Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK). Z Evropského fondu pro regionální rozvoj jsou pro OP TAK připraveny finanční prostředky ve výši 81,8 mld. EUR. OP TAK spadá pod gesci Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Na programové období 2021–2027 je stanoveno 5 oblastí, které mohou být financovány. Těmito oblastmi jsou: posilování výkonnosti podniků, rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti MSP, efektivnější nakládání se zdroji, posun k nízkouhlíkovému hospodářství a rozvoj digitální infrastruktury. Tyto

prioritní oblasti se dále rozdělují na specifické cíle, kde jsou vymezeny podporované aktivity. Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost se přednostně zaměřuje na malé a střední podniky, nicméně podporované aktivity jsou vhodné také pro velké podniky. (DotaceEU.cz, © 2023)

Evropská komise, v souladu s předpisy EU, schválila státní podporu pro regiony České republiky, která je stanovena na období od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2027. Mapa s názvem „Mapa regionální podpory“ vyobrazuje regiony Česka, které mají způsobilost ke státní podpoře regionů a také znázorňuje maximální míru podpory, která je vyjádřena v procentech způsobilých nákladů. Mapu regionální podpory můžeme vidět na obrázku níže.

Obrázek 1 Mapa regionální podpory

Zdroj: (agentura-api.org, © 2021)

Podporovanými oblastmi se základní mírou podpory 30 % budou regiony NUTS II – Severovýchod, Moravskoslezsko a Střední Morava. Základní míra podpory pro region NUTS II Severozápad bude činit 40 %. Do podporovaných oblastí také spadají oblasti NUTS II Jihozápad, Jihovýchod a Střední Čechy. U těchto oblastí se základní míra bude pohybovat mezi 15 až 25 %. (agentura-api.org, © 2023)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MĚSTA ZLÍN

Následující kapitola pojednává o socioekonomické analýze města Zlína. Kapitola je rozdělena do dalších 8 podkapitol popisující jednotlivé oblasti. Informace byly čerpány ze tří internetových zdrojů: Turistický informační portál města Zlína, Český statistický úřad a ze Strategie rozvoje statutárního města Zlína do roku 2030 – ZLÍN 2030 – analytická část.

6.1 Základní informace

Statutární město Zlín je krajským městem jednoho ze 14 krajů v České republice, a to krajem Zlínským. Město se nachází ve východní části Moravy, na rozmezí Vizovických a Hostýnských vrchů. Jeho poloha se rozléhá do tří oblastí a těmi jsou Valašsko, Haná a Slovácko. Nejblíže má k oblasti Valašsko, a to kvůli svému charakteru. Město se proslavilo především zakladatelem obuvnického závodu Tomášem Baťou v první polovině 20. století. Podle nejnovějších údajů ČSÚ z 1. ledna 2022 žilo na území města Zlín 72 973 obyvatel. Město má celkovou rozlohu 103 km². (ic-zlin.cz, © 2023). Místní části města jsou vyobrazeny na obrázku níže.

Obrázek 2 Místní části města Zlín

Zdroj: (Zlín.eu, © 2023)

6.2 Historie města Zlín

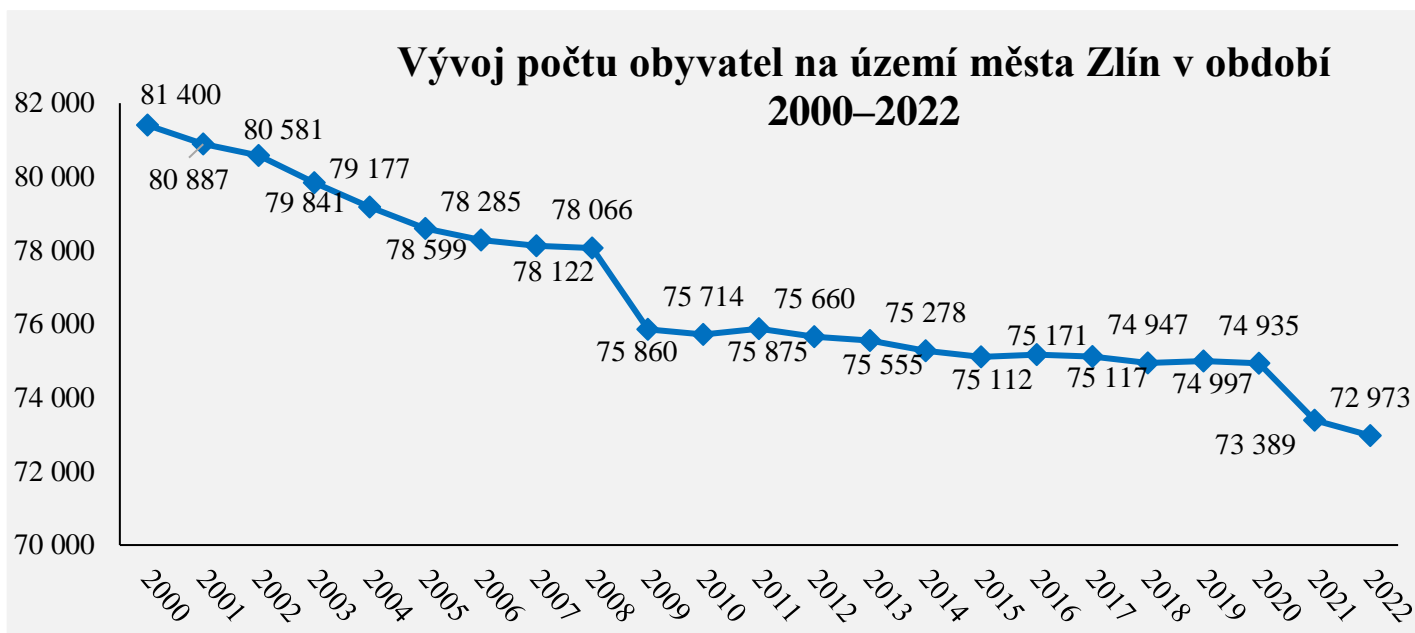
První písemné zmínky o městu sahají až do roku 1322. Tehdy se město považovalo za řemeslnicko-cechovní středisko a bylo sídlem majitelů panství. Nejdůležitější mezník nastal v roce 1894, kdy se sourozenci Anna, Antonín a Tomáš Baťovi rozhodli založit rodinnou obuvnickou firmu. Díky velkému úspěchu a rychlému růstu jak firmy, tak hlavně osobnosti Tomáše Bati se město stalo centrem s moderním, znamenitým a osobitým architektonickým stylem. Dobrá geografická poloha a podnikatelská tradice Tomáše Bati jsou jedny z faktorů, které ovlivnili změnu po roce 1989. Po roce 1989 přišla změna politického režimu, ve městě nastal rapidní nárůst podnikatelsko-obchodních aktivit, které přecházejí i do současné doby a dnes převyšují celorepublikový průměr. Nyní je město srdcem střední Moravy pyšníci se skoro 73 tisíci obyvatel. Na území se koná mnoho kulturních, sportovních ale i společenských akcí, kterými jsou například: Mezinárodní filmový festival, na který se sjíždějí tisíce lidí z celé republiky anebo Barum Czech Rally, která představuje noční rychlostní jízdu v centru města. (ic-zlin.cz, © 2023)

6.3 Obyvatelstvo

Mezi nejdůležitější socioekonomické ukazatele řadíme právě údaje o obyvatelstvu. Získané údaje o vývoji počtu obyvatel ve městě a také o věkové struktuře jsou z webových stránek Českého statistického úřadu.

6.3.1 Vývoj počtu obyvatel města Zlín

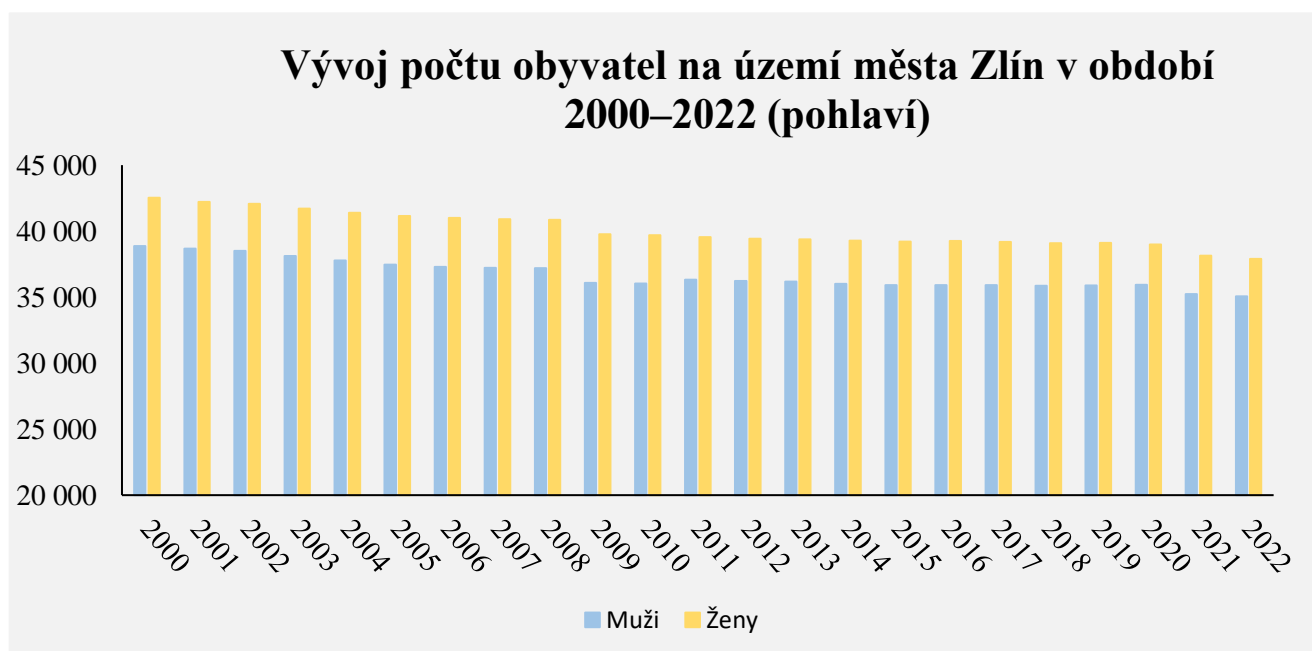
Na stránkách Českého statistického úřadu v záložce veřejná databáze se nachází vlastní výběr dat, kde si každý může zvolit požadovanou oblast. Při zjišťování informací vývoje počtu obyvatel města Zlín byl postup následující: obyvatelstvo → počet obyvatel → celkem. Dále pokračoval výběr území, kde se vybralo město Zlín a požadované období. Data v grafu jsou vždy k 1.1. daného roku. Stejný postup byl využit při vytváření grafu číslo 6, který znázorňuje vývoj obyvatel pohlaví (muž a žena) pouze se pozměnily ukazatele: obyvatelstvo → počet obyvatel → pohlaví.

Graf 5 Vývoj počtu obyvatel na území města Zlín v období 2000–2022

Zdroj: (ČSÚ, © 2023, vlastní zpracování)

Jak si můžeme všimnout vývoj obyvatelstva v období 2000–2022 má klesající účinek. Nejvyšší počet obyvatel 81 400 byl v roce 2000. Velký rozdíl ve vývoji nastal v období 2008–2009, kdy došlo ke změně územního plánu tím, že se od území Zlína oddělila obec Želechovice nad Dřevnicí. Od roku 2010 do roku 2022 se počet obyvatel na území pohybuje v rozmezí 74 000 až 75 700 obyvatel.

Graf 6 Vývoj počtu obyvatel na území města Zlín v období 2000–2022 (pohlaví)

Zdroj: (ČSÚ, © 2023, vlastní zpracování)

Graf 6 znázorňuje vývoj počtu obyvatel daného pohlaví (muž a žena). Ve sledovaném období 2000–2022 si můžeme všimnout, že na území města Zlín vždy bylo více žen než mužů.

6.3.2 Věková struktura

Tabulka 4 Věkové složení obyvatelstva města Zlín v letech 2014-2021

Období	Počet obyvatel 0–14 let	Počet obyvatel 15–64 let	Počet obyvatel 65 let a více	Index stáří (v %)
2014	10 725	49 058	15 329	142,9
2015	10 937	48 567	15 667	143,2
2016	11 071	48 011	16 035	144,8
2017	11 170	47 402	16 375	146,6
2018	11 328	46 852	16 817	148,5
2019	11 434	46 375	17 126	149,8
2020	11 387	45 812	17 279	151,7
2021	11 088	44 561	17 324	156,2

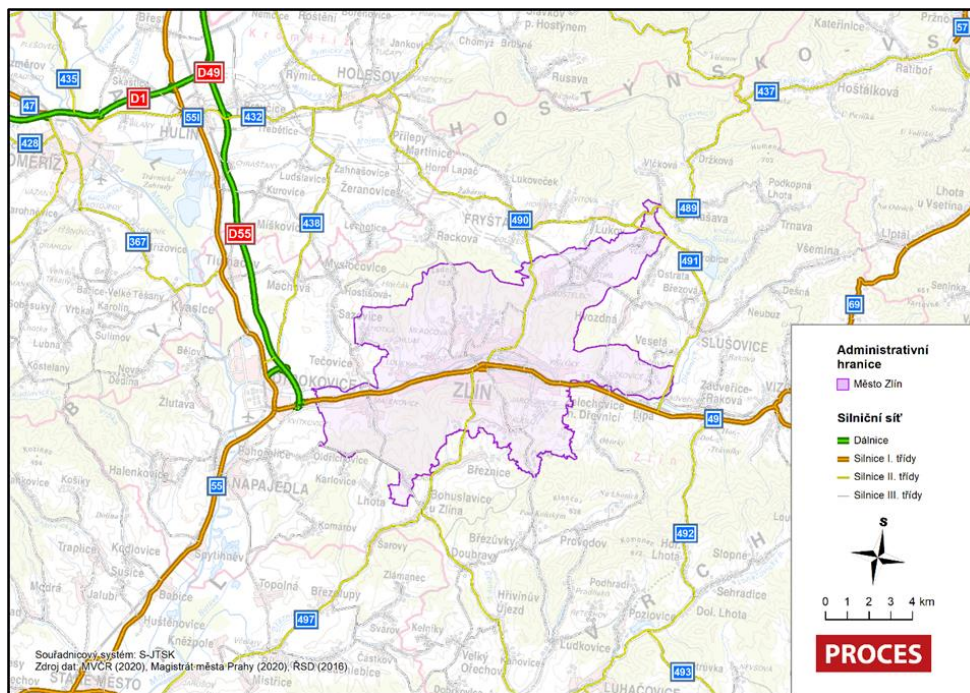
Zdroj: (ČSÚ, © 2023, vlastní zpracování)

Z tabulky 4 můžeme vidět, že v celém sledovaném období dominuje složka počet obyvatel 15–64 let. Když se zaměříme na složku počtu obyvatel 0–14 let a složku počtu obyvatel 65 let a víc, tak zjistíme, že v celém sledovaném období převládá složka 65 let a více. Z tabulky také vyplývá, že index stáří neklesl pod úroveň 140 %.

6.4 Dopravní infrastruktura

Zlín má nevýhodnou polohu tudíž je vzdálené od všech hlavních dopravních tras. Město je od roku 2010, po dostavbě dálnice D55, napojeno na dálniční síť směrem na Brno. Časově přístupnější jsou také města Praha, Olomouc anebo Ostrava. Dálnice D49 na úseku Hulín–Slovensko je pro město významnou dopravní stavbou, protože ve městě Fryšták se nachází dálniční přivaděč, díky kterému se město může napojit na mezinárodní dálniční síť. Ve směru západ–východ vede hlavní silniční trať tvořena silnicí I. třídy I/49, která vede z Otrokovic a dále pokračuje přes Vizovice. V centru města Zlín vede silnice II. třídy.

Město Zlín neleží na žádné z důležitých železničních sítí. Jediná neelektrizovaná železniční trať, která vede rovnoběžně s hlavní silnicí města, je trať Otrokovice–Vizovice. Do města nevede pouze železniční doprava, ale je zde napojena také trolejbusová doprava. Víze do budoucna pro město Zlín je modernizace trati, která bude zahrnovat výstavbu zcela nového dopravního terminálu, který bude umístěn ve stanici Zlín střed. Ve městě Zlín a v sousedním městě Otrokovice funguje městská hromadná doprava, která je zajištěna Dopravní společností Zlín–Otrokovice, s.r.o. (Strategie rozvoje statutárního města, 2020)

Obrázek 3 Základní silniční síť

Zdroj: (Strategie rozvoje statutárního města Zlín do roku 2030, © 2020)

6.5 Vzdělávání

Statutární město Zlín zřizuje mateřské školy, základní školy a střední školy. Město je také zřizovatelem neškolského zařízení, která poskytují péči o děti. Těmito neškolskými zařízeními jsou jesle a rehabilitační stacionář. Střední, vyšší odborné vzdělávání, základní umělecké vzdělávání, vzdělávání dětí se speciálními potřebami, školskou poradenskou činností nebo výkon ústavní výchovy zajišťuje zejména Zlínský kraj.

Statutární město Zlín je zřizovatelem 22 mateřských škol a 13 základních škol. Ve městě se nachází také 20 mateřských škol, 8 základních škol a 6 středních škol, které jsou však zřizovány jiným subjektem. Město Zlín nabízí studium na 7 středních školách jejichž zřizovatelem je Zlínský kraj. Jsou to školy:

- Gymnázium Zlín – Lesní čtvrť,
- Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Zlín,
- Střední průmyslová škola Zlín,
- Střední průmyslová škola polytechnická – Centrum odborné přípravy Zlín,
- Střední škola gastronomie a obchodu Zlín,
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Zlín,
- Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín.
(Koncepte rozvoje školství statutárního města Zlína, 2020)

Vysokoškolské vzdělávání je zajišťováno Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně (UTB). Vysoká škola nabízí v prezenční ale také v kombinované formě bakalářské, navazující magisterské a doktorské studium. Studium je nyní nabízeno na šesti fakultách:

- Fakulta managementu a ekonomiky
- Fakulta technologická
- Fakulta logistiky a krizového řízení
- Fakulta aplikované informatiky
- Fakulta multimediálních komunikací
- Fakulta humanitních studií

6.6 Zdravotnictví a sociální služby

Nejvýznamnější zdravotnickou organizací poskytující ambulantní zdravotnickou péči je Krajská nemocnice Tomáše Bati. Dalším zdravotnickým zařízením poskytující zdravotnickou péči je EUC Klinika Zlín. Jde o soukromou kliniku, která nabízí základní, ale i ambulantní lékařskou péči v oborech jako například chirurgie, gynekologie, diabetologie a další. Ve městě se nachází také Poliklinika Zlín nebo Rehabilitační stacionář.

V současné době ve městě působí 38 organizací, které poskytují sociální služby. Tyto sociální služby jsou orientovány na činnosti, které mají pomáhat občanům vyřešit jejich nepříznivou situaci. Služby jsou nejvíce využívány skupinami obyvatel se zdravotním postižením, senioři, rodiny s dětmi nebo lidé ohrožení sociálním vyloučením. (Strategie rozvoje statutárního města, 2020)

6.7 Kultura a cestovní ruch

Významnou kulturní příspěvkovou organizací, kterou zřizuje Statutární město Zlín je Městské divadlo Zlín. Dalším důležitým divadelním souborem města je Malá Scéna Zlín, o. p. s., Divadlo OPONA, z. s., dětské divadlo Malá múza, z. s. nebo Divadelní centrum Zlín, z. s. Od roku 2003 ve městě působí kulturní instituce zvaná Alternativa – kulturní institut Zlín. Kromě divadelní scény můžeme ve městě navštívit Muzeum jihovýchodní Moravy a Krajskou galerii výtvarného umění. Od roku 2011 se město pyšní novým Kongresovým centrem, jehož využití je pro pořádání kulturních, vzdělávacích a společenských akcí. Nejvýznamnějším turistickým místem je zoologická zahrada, která nese jméno Zoo Lešná. (Strategie rozvoje statutárního města, 2020)

6.8 Sport a volnočasové aktivity

Město Zlín nabízí sportovní a volnočasové aktivity pro každé roční období. Nachází se zde zóny pro pěší turistiku, cyklostezky nebo možnosti vyjížděky na koních. V létě je možné navštívit některé z koupališť jako například Lázně Zlín, koupaliště Zelené, koupaliště Panorama, které se nachází na Jižních Svazích nebo koupaliště v Loukách. Sportovní hala Zelené nabízí plnou řadu sportovních aktivit – basketbal, sálová kopaná, aerobic, volejbal, posilování, které je možné využívat jak v letních tak i v zimních obdobích, protože je možnost využití venkovního hřiště. Celoročně se lze účastnit různých sportovních událostí a soutěží v podobě hokejových zápasů PSG Berani Zlín či fotbalových zápasů FC Trinity Zlín. (ic-zlin.cz, © 2023)

7 CHARAKTERISTIKA REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ STATUTÁRNÍHO MĚSTA ZLÍN ZE ZDROJŮ KOHEZNÍ POLITIKY EU V OBDOBÍ 2014-2020

7.1 Charakteristika vybraných projektů Statutárního města Zlín v programovém období 2014-2020

Následující část popisuje projekty, které jsou zakomponovány v dotazníkovém šetření. Prvním krokem bylo vytvoření tabulky s projekty realizované Statutárním městem Zlín ze zdrojů kohezní politiky EU v období 2014–2020, která se nachází v další podkapitole. Projekt nových webových stránek a portálu občana byl zařazen do dotazníkového šetření z důvodu, že obyvatelé často navštěvují internetové portály a nevědí, že právě tyto portály jsou spolufinancovány z fondů EU. SMART – Navigační a parkovací systém je ve městě využíván každý den. Znát názor respondentů, zda mají povědomí o tomto projektu byl důvod jeho výběru. Projekty Cyklostezka Zlín, Příluky – Lužkovice – Klečůvka a Cyklostezka Zlín, ulice Výletní a Tyršovo nábřeží byly vybrány z důvodu, že oba projekty mají velmi vysokou dotační částku z Evropské unie. Dalším důvodem bylo porovnání projektů, které jsou ze stejné prioritní osy.

7.1.1 Webové stránky města Zlín a portál občana

Název projektu: Moderní a přívětivě komunikující město Zlín

Délka realizace projektu: 17. 3 2020 – 31. 12. 2022

Operační program: Operační program Zaměstnanost (OP Z)

Evropský fond: Evropský sociální fond (ESF)

Prioritní osa: 4. *Efektivní veřejná správa*

Specifický cíl: 4.1 *Efektivní veřejná správa*

Cíl projektu: Hlavním cílem projektu je zajistit kvalitní veřejnou správu za pomoci vzdělaných pracovníků, kteří mají zájem o zlepšení svých dovedností a znalostí. Současně se jedná o optimalizaci procesů a postupů ve veřejné správě výhradně skrze strategické řízení organizací, snížení administrativní zátěže či zvýšení kvality fungování veřejné správy.

Popis projektu: Nové webové stránky a portál občana jsou projekty, které spadají pod projekt s názvem „Moderní a přívětivě komunikující město Zlín“. Hlavním úkolem projektu

je poskytování kvalitnějších informací skrze veřejné služby Magistrátu města Zlína. Nově jsou zavedeny automatizované procesy, které jsou dálkově propojeny s veřejností, přes které lze komunikovat se zaměstnanci magistrátu.

Celkové náklady na projekt: 5 248 900,00 Kč

Výše dotace EU: 4 461 565,00 Kč

7.1.2 SMART – Navigační parkovací systém

Název projektu: SAMRT – Navigační parkovací systém a dispečink ITS ve Zlíně

Žadatel/příjemce: Statutární město Zlín

Délka realizace projektu: 24. 3. 2022 – 31. 12. 2022.

Operační program: Operační program Doprava (OP D)

Evropský fond: Fond soudržnosti (FS)

Prioritní osa: *2 Silniční infrastruktura na síti TEN-T a veřejná infrastruktura pro čistou mobilitu*

Specifický cíl: *2.3 Zlepšení řízení dopravního provozu a zvyšování bezpečnosti dopravního provozu ve městech*

Cíl projektu: Cílem projektu je zvýšit efektivitu a plynulost silničního provozu a eliminovat negativní vlivy dopravy pro účastníky silničního provozu na území města Zlína. Specifickým cílem projektu je také ovlivňovat a řídit dopravu prostřednictvím informování řidičů o počtu volných parkovacích míst a aktuálním provozu.

Popis projektu: Hlavním důvodem realizace SMART je vybudování navigačního parkovacího systému a také zřízení dispečinkového pracoviště, které bude sloužit jako obsluha dopravního systému ve Zlíně. V rámci tohoto projektu bude ve městě umístěno 12 kusů LED tabulí (RGB), které budou informovat řidiče o stavu obsazenosti parkovacích míst. LED tabule budou moci vyobrazovat grafické dopravní značení a budou informovat o aktuálních a mimořádných informacích v dopravě. Textové tabule, které momentálně zobrazují výhradně dojezdové časy, nahradí 8 kusů nových LED tabulí a zbylé 4 kusy budou zavedeny na nově vyhrazená místa. Na plochách určených k parkování budou obnoveny závorové systémy, které budou napojeny na nové LED tabule, díky kterým budou řidiči vědět aktuálních obsazenost parkovací plochy. Zároveň bude vybudováno nové dispečinkové pracoviště pro monitorování a obsluhování navigačního parkovacího systému

ITS. Dále bude pořízen zcela nový dopravní server a zároveň s ním bude nainstalován modul parkování a Open Data. Součástí navigačního parkovacího systému ITS je právě již zmíněný modul, který poskytuje řidičům aktuální informace o dopravě.

Celkové náklady projektu: 15 443 224,00 Kč

Výše dotace EU: 13 126 740,05 Kč

7.1.3 Cyklostezka Zlín, ulice Výletní a Tyršovo nábřeží

Název projektu: Cyklostezka Zlín, ulice Výletní a Tyršovo nábřeží včetně bezpečnostních opatření – aktivita Bezpečnost dopravy

Žadatel/příjemce: Statutární město Zlín

Délka realizace projektu: 29. 10. 2018 – 30. 10. 2020

Operační program: Integrovaný regionální operační program (IROP)

Evropský fond: Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Prioritní osa: *1 Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony*

Specifický cíl: *1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy*

Cíl projektu: Hlavním cílem projektu cyklostezky na ulici Výletní a Tyršovo nábřeží je zvýšit bezpečnost v rámci cyklo dopravy Statutárního města Zlín. Dále se projekt bude zabývat vybudováním přechodů pro chodce a zpomalovacích prahů pro motorová vozidla, zavedením veřejného osvětlení a úpravou světelného signalizačního zařízení.

Popis projektu: Hlavní příčinou realizace projektu je vybudování nového chodníku pro chodce a cyklisty ve smíšeném provozu v uličním prostoru centra statutárního města Zlín. Součástí projektu je i „*aktivita Bezpečnost dopravy*“, což znamená, že v bezprostřední blízkosti cyklostezky a stezky pro chodce bude prostor mezi silnicí a místní komunikací. Týká se to především komunikací na ulici Výletní, Tyršovo nábřeží, Fügnerovo nábřeží a Mladcovská.

Celkové náklady projektu: 24 633 115,00 Kč

Výše dotace EU: 20 938 148,10 Kč

7.1.4 Cyklostezka Zlín, Příluky – Lužkovice – Klečůvka

Název projektu: Cyklostezka Zlín, Příluky – Lužkovice – Klečůvka

Žadatel/příjemce: Statutární město Zlín

Délka realizace projektu: 15. 6. 2017 – 31. 7. 2018

Operační program: Integrovaný regionální operační program (IROP)

Evropský fond: Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Prioritní osa: *1 Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony*

Specifický cíl: *1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy*

Cíl projektu: Statutární město Zlín chce tímto projektem docílit zvýšené bezpečnosti cyklodopravy.

Popis projektu: Nově navržená stezka pro cyklisty a pro chodce povede stejnou trasou jako stávající cyklostezka tedy podél řeky Dřevnice. Okolní polní cesty a pěšiny budou předělány na povrch ze zpevněného materiálu tak, aby cyklostezka tvořila ucelený tah.

Celkové náklady projektu: 46 023 013,00 Kč

Výše dotace EU: 39 119560,71 Kč

7.2 Analýza všech projektů Statutárního města Zlín v programovém období 2014-2020

Informace v níže uvedené tabulce byly vyhledány na stránce DotaceEU.cz přes Mapu projektů. Filtr byl nastaven na Zlínský kraj, město Zlín a programové období 2014-2020. Ukázalo se, že v programovém období 2014–2020 se zrealizovalo 36 projektů. Tabulka je zpracována v aplikaci Exel. Hlavními kritérii pro analýzu jsou: název projektu, operační program, Evropský fond, výše dotace z EU v Kč a doba realizace projektu.

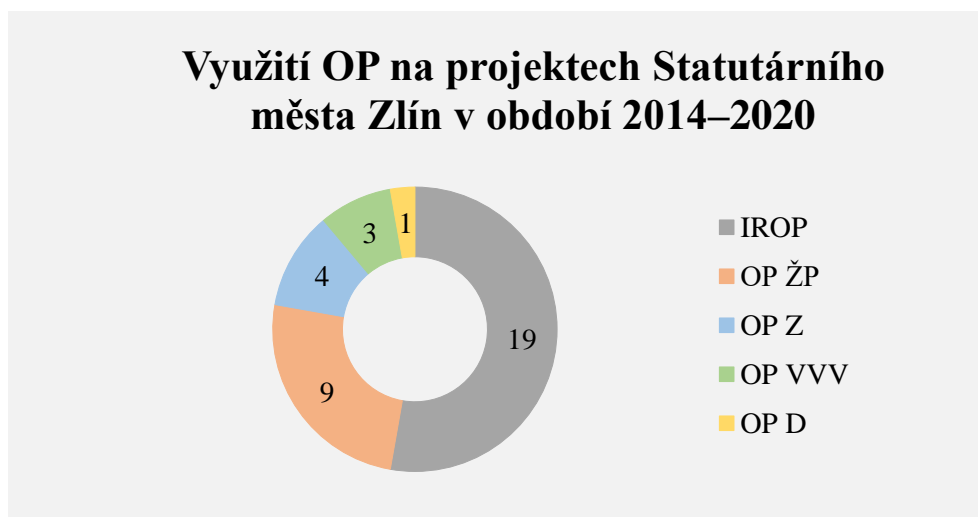
Tabulka 5 Projekty Statutárního města Zlín v programovém období 2014–2020

Pořadové číslo	Název projektu	Operační program	Evropský fond	Výše dotace EU (v Kč)	Realizace
1.	Cyklostezka Zlín Příluky – Lužkovice – Klečůvka	IROP	EFRR	39 119 560,71	15.06.2017–31.07.2018
2.	Úprava uličního prostoru Podvesná VI.	IROP	EFRR	3 024 740,81	16.08.2021–30.06.2022
3.	Rekonstrukce ul. Prostoru v ulici Tř. 2. května, Zlín	IROP	EFRR	11 985 574,19	11.03.2019–30.04.2020
4.	Cyklostezka Zlín, ulice Výletní a Tyršovo nábřeží včetně bezpečnostních opatření – aktivita Bezpečnosti dopravy	IROP	EFRR	20 938 148,10	29.10.2018–30.10.2020
5.	Cyklostezka Zlín, ulice Výletní a Tyršovo nábřeží včetně bezpečnostních opatření – aktivita Cyklodoprava	IROP	EFRR	13 587 456,08	29.10.2018–16.11.2020
6.	Zlín, ulice Středová, oprava komunikace a stezky pro cyklisty – aktivita Bezpečnosti dopravy	IROP	EFRR	10 149 555,42	30.08.2018–31.01.2020
7.	Zateplení obvodového pláště BD, Obce 3903, Zlín	IROP	EFRR	1 338 648,35	24.04.2018–26.09.2018
8.	Vybudování učeben řemeslných oborů	IROP	EFRR	3 797 438,79	30.06.2017–20.05.2020
9.	Zlín, křižovatka ulic K Pasekám – Pasecká – Stráže a Pasecká – Klabalská	IROP	EFRR	9 769 105,78	20.04.2017–31.01.2019
10.	Stezka pro pěší a cyklisty podél třídy T. Bati, ul. Lorencova – ul. Podvesná XVII.	IROP	EFRR	15 130 405,09	10.01.2017–30.11.2017
11.	Základní škola Zlín, Kvítková 4338, přístavba učeben	IROP	EFRR	18 734 905,25	01.11.2016–30.09.2019
12.	Zateplení, oprava lodžii, vstupu a schránek BD, ul. Družstevní 4509, Zlín	IROP	EFRR	3 625 117,27	15.10.2016–30.11.2018
13.	Infrastruktura do základních škol ve Zlíně	IROP	EFRR	56 468 438,45	01.10.2016–31.12.2021
14.	Modernizace a doplnění podpůrných el. procesů pro potřeby MMZ a jeho organizací	IROP	EFRR	25 350 877,70	01.07.2016–28.02.2020
15.	Zavedení komplexního informačního systému	IROP	EFRR	3 981 400,00	01.07.2016–30.09.2018
16.	Změna č. 3 Územního plánu Zlína	IROP	EFRR	266 072,95	05.05.2016–20.11.2019
17.	Revitalizace bytového domu Moravská 4774-4775 ve Zlíně	IROP	EFRR	2 331 307,51	20.10.2015–31.12.2016
18.	Rekonstrukce objektu tř. T. Bati 1010 ve Zlíně	IROP	EFRR	5 592 852,95	16.06.2014–31.12.2017
19.	Zateplení bytového domu 3. května, č.p. 803-805; Zlín-Malenovice	IROP	EFRR	2 138 052,80	nedokončeno
20.	SMART – Navigační parkovací systém a dispečink ITS ve Zlíně	OP D	FS	13 126 740,05	24.03.2022–31.12.2022
21.	Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Zlín III	OP VVV	ESF	2 754 749,37	nedokončeno
22.	Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Zlín II	OP VVV	ESF	8 576 508,48	01.12.2018–30.11.2021

23.	Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Zlín	OP VVV	ESF	1 368 071,60	01.09.2016–28.02.2018
24.	Moderní a přátelsky komunikující město Zlín	OP Z	ESF	4 461 565,00	17.03.2020–28.02.2022
25.	Podpora rozvoje vybraných procesů a postupů veřejné správy zajišťovaných SMZ	OP Z	ESF	2 044 734,50	01.03.2018–31.10.2019
26.	Komunitní plánování sociálních služeb na Zlínsku	OP Z	ESF	1 635 768,68	01.11.2017–31.10.2019
27.	Budování kapacit a profesionalizace Aktivně žijeme o.p.s.	OP Z	ESF	997 334,98	01.08.2016–30.07.2018
28.	Renovace výplní otvorů budovy Zlínský zámek	OP ŽP	FS	9 090 868,00	nedokončeno
29.	Zlín regenerace zeleně ve Zlíně – II. etapa	OP ŽP	EFRR	682 825,40	nedokončeno
30.	Hospodaření s dešťovou vodou v Centrálním parku Jižní svahy, Zlín	OP ŽP	FS	1 053 737,27	26.04.2021–31.01.2023
31.	Zlín – ošetření dřevin na Lesním hřbitově ve Zlíně – II. etapa	OP ŽP	EFRR	710 929,63	21.09.2020–08.08.2021
32.	Renovace oken budovy radnice	OP ŽP	FS	7 288 726,18	18.04.2019–29.04.2022
33.	Regenerace ploch lokálního ÚSES pod sídlištěm Jižní Svahy	OP ŽP	EFRR	4 387 364,84	18.01.2018–30.09.2022
34.	Rozšíření protipovodňového varovného a monitorovacího systému statutárního města Zlín	OP ŽP	FS	10 729 864,60	28.06.2017–30.05.2018
35.	Zlín – ošetření dřevin na Lesním hřbitově ve Zlíně – I. etapa	OP ŽP	EFRR	1 188 993,00	26.06.2017–29.01.2019
36.	Automatizovaná emisní monitorovací stanice ovzduší v centru Zlína	OP ŽP	FS	1 769 323,33	13.04.2017–23.01.2018

Zdroj: (DotaceEU.cz, © 2020, vlastní zpracování)

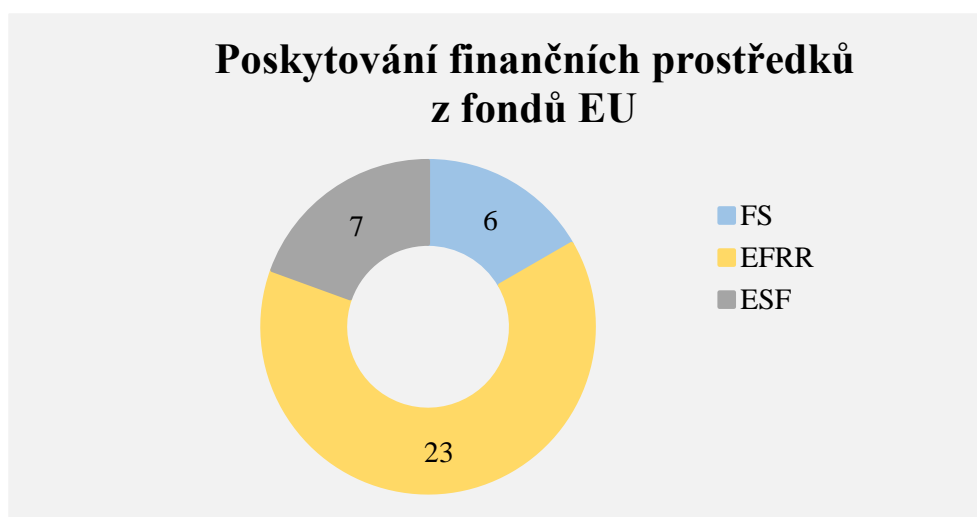
Pro porovnání těchto kritérií je připraven následující graf. Můžeme si všimnout, že nejvíce využívaným operačním programem na projekty je Integrovaný regionální operační program (IROP). V programovém období 2014-2020 se z něj čerpaly finanční prostředky pro 19 projektů. Druhým nejpoužívanějším operačním programem ve městě Zlín je OP Životní prostředí. Z něj se využívaly finanční prostředky pro 9 projektů.

Graf 8 Využití OP na projektech Statutárního města Zlín v období 2014–2020

Zdroj: (tabulka 5, vlastní zpracování)

Podle tabulky 5 uvedené výše se pro projekty ve městě Zlín v programovém období 2014–2020 poskytovaly finanční prostředky ze tří fondů EU. Těmito fondy byly Fond soudržnosti (FS), Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) a Evropský sociální fond (ESF). Na níže uvedeném grafu 8 si můžeme všimnout podílu počtu projektů bylo financováno z daných Evropských fondů. Největší část tvoří projekty, které byly spolufinancovány z fondu EFRR (23) dále z Evropského sociálního fondu (7) a nejméně spolufinancovaným fondem byl Fond soudržnosti (6).

Graf 7 Poskytování finančních prostředků z fondů EU

Zdroj: (tabulka 5, vlastní zpracování)

V následující části této analýzy bych se chtěla zaměřit na finanční prostředky zprostředkované z Evropské unie. Projekt nesoucí název Infrastruktura do základních škol ve Zlíně získal dotaci z EU ve výši 56 468 438,45 Kč. Tento projekt v programovém období 2014–2020 získal největší finanční obnos z fondů Evropské unie ve města Zlín. Následuje projekt Cyklostezka Zlín Příluky – Lužkovice – Klečůvka s dotací ve výši 39 119 560,71 Kč. Do projektů, které přesáhly částku 20 milionů Kč řadíme Modernizaci a doplnění podpůrných el. procesů pro potřeby MMZ a jeho organizací (25 350 877,70 Kč) a projekt Cyklostezka Zlín, ulice Výletní a Tyršovo nábřeží bezpečnostních opatření – aktivita Bezpečnosti dopravy (20 938 148,10 Kč). Naopak projekty, které získaly finanční podporu pod 1 milion korun jsou: Změna č. 3. Územního plánu Zlína (266 072,00 Kč), Zlín regenerace zeleně ve Zlíně – II. etapa (682 825,40 Kč), Zlín – ošetření dřevin na Lesním hřbitově ve Zlíně – II. etapa (710 929,63 Kč), Budování kapacit a profesionalizace Aktivně životem o.p.s. (997 334, 98 Kč).

Ze všech 36 projektů je ve městě 32 již zrealizovaných, zbývající čtyři projekty jsou stále nedokončené. Jsou to projekty s názvem Renovace výplní otvorů budovy Zlínský zámek, Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Zlín III, Zateplení bytového domu 3. května, č.p. 803–805 Zlín-Malenovice a Zlín regenerace zeleně ve Zlíně – II. etapa.

8 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ VYBRANÝCH PROJEKTŮ MĚSTA ZLÍN

Dotazníkové šetření bylo spuštěno od poloviny března 2023 a ukončeno 30. dubna 2023. Na dotazník zareagovalo 140 respondentů.

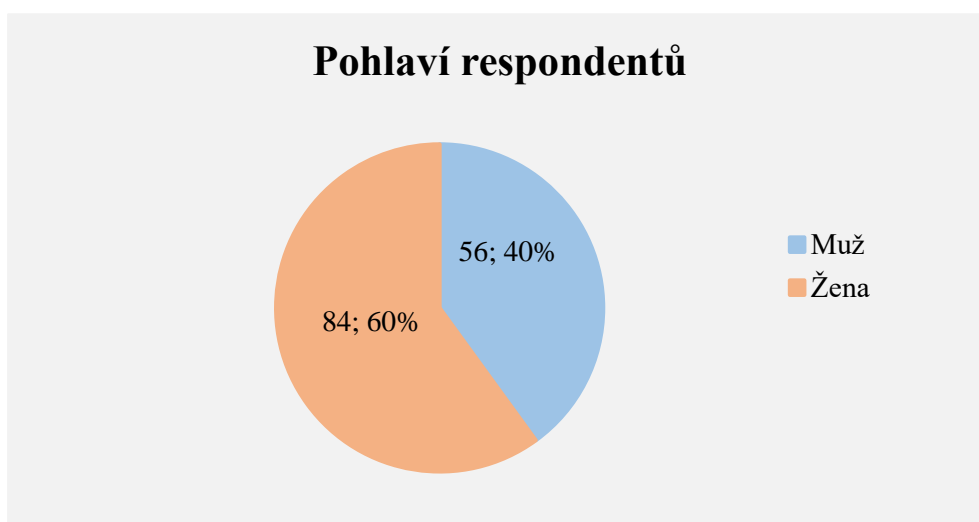
Dotazník byl vytvořen přes online platformu Google Formuláře. Respondenti měli možnost se k dotazníku dostat především přes sociální sítě Facebook a Instagram a pomocí emailu. Odkaz byl dále rozeslán studentům z UTB, kteří mají blízký vztah k městu a také byl vložen na facebookové skupiny občanů města Zlína.

Dotazník se skládá z 15 otázek. V prvních pěti otázkách zjišťují informace o respondentech. Zbytek otázek byl zaměřen na projekty a jejich financování z fondů EU.

8.1 Analýza výsledků dotazníkového šetření

Otázka číslo 1: Uveďte Vaše pohlaví

Do dotazníkového šetření bylo zapojeno celkem 140 respondentů. Na grafu níže si můžeme všimnout poměru mužů a žen zapojených do dotazníku. Poměr žen vůči mužům je v převaze. Žen se zapojilo 84 (60 %) a mužů 56 (40 %).

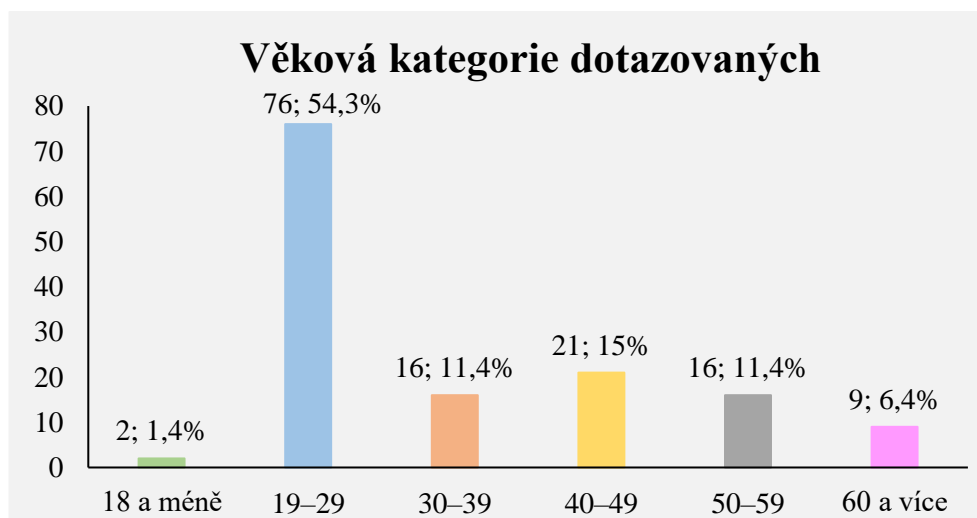

Graf 9 Pohlaví respondentů

Zdroj: (vlastní zpracování)

Otázka číslo 2: Kolik Vám je let?

Další otázka směřovala na věkové rozložení respondentů, které rozdělila do šesti věkových kategorií. Největší podíl s počtem 76 osob tvoří respondenti v kategorii ve věku v rozmezí 19–29 let. S podílem 21 osob (15 %) se řadí na druhé místo kategorie 40–49 let. Se shodným výsledkem skončily věkové skupiny 30–39 a 50–59, tedy 16 (11,4 %) osob. Nejmenší zastoupení v této oblasti představují osoby, kterým je 18 a méně let.

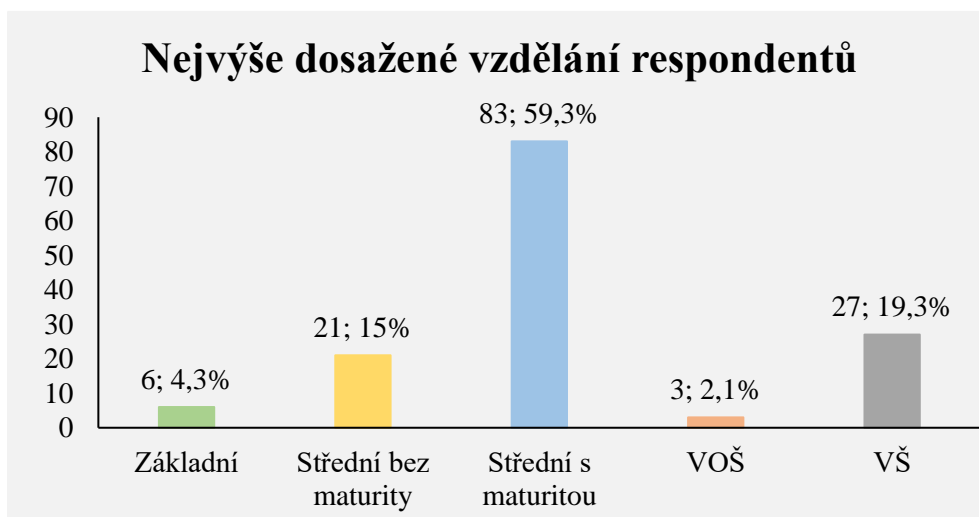

Graf 10 Věková kategorie dotazovaných

Zdroj: (vlastní zpracování)

Otázka číslo 3: Jaké je Vaše nejvýše dosažené vzdělání?

Důležitým aspektem pro analýzu respondentů byla také otázka týkající se vzdělanostní struktury. Nejpočetnější skupina v této oblasti je tvořena respondenty, kteří mají ukončenou střední školu s maturitou (59,3 %). Poté následuje skupiny s vysokoškolským vzděláním (19,3 %), se střední školou bez maturity (15 %) a se základním vzděláním (4,3 %). Nejmenší skupinu tvoří respondenti, kteří mají vyšší odborné vzdělání (2,1 %).

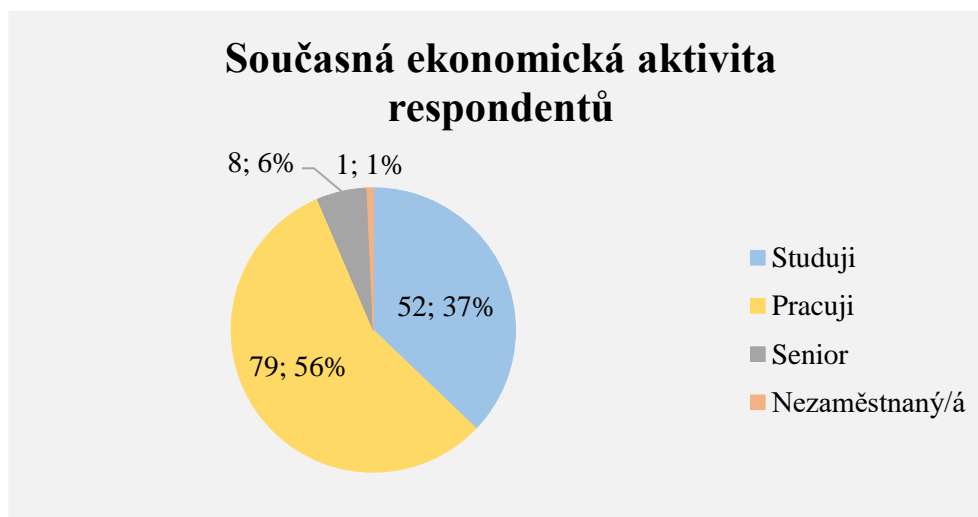

Graf 11 Nejvýše dosažené vzdělání respondentů

Zdroj: (vlastní zpracování)

Otázka číslo 4: Jaká je Vaše současná ekonomická aktivita?

Graf, který je vyobrazen níže znázorňuje současnou ekonomickou aktivitu respondentů. Největší zastoupená část byla skupina pracujících (56 %). Následuje skupina studentů, která tvoří 37 % z celkového počtu respondentů a mezi dvě poslední skupiny se řadí senioři (6 %) a nezaměstnaní (1 %).

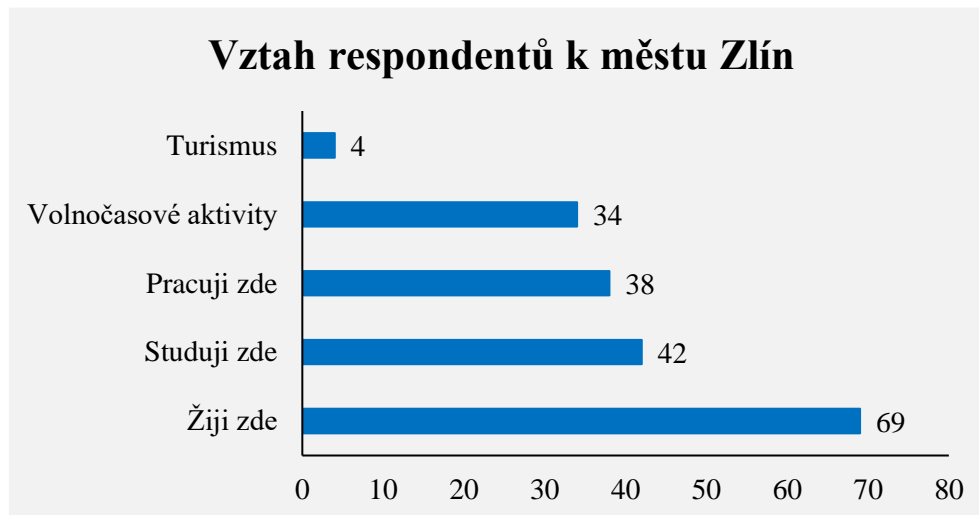
Graf 12 Současná ekonomická aktivita respondentů

Zdroj: (vlastní zpracování)

Otázka číslo 5: Jaký máte vztah k městu Zlín?

Na grafu číslo 13 můžeme vidět skupiny, ze kterých si respondenti mohli vybrat svůj vztah k městu Zlín. Dotazovaní měli možnosti výběru ze 6 skupin – žiji zde, studuji zde, pracuji zde, volnočasové aktivity a turismus. Tuto otázku jsem nechala na zaškrtnutí pro více políček, proto souhrn všech odpovědí nedává celkem 140. Nejčastější kombinací bylo

pracuji zde a žiji zde (10x), studuji zde a žiji zde (8x). Díky tomu jsem mohla také zjistit, že lidé žijící ve městě Zlín zde navštěvují volnočasové aktivity (3x). Avšak nejčastější odpověď byla žiji zde (40x), studuji zde (24x), pracuji zde (19x) a volnočasové aktivity (17x).

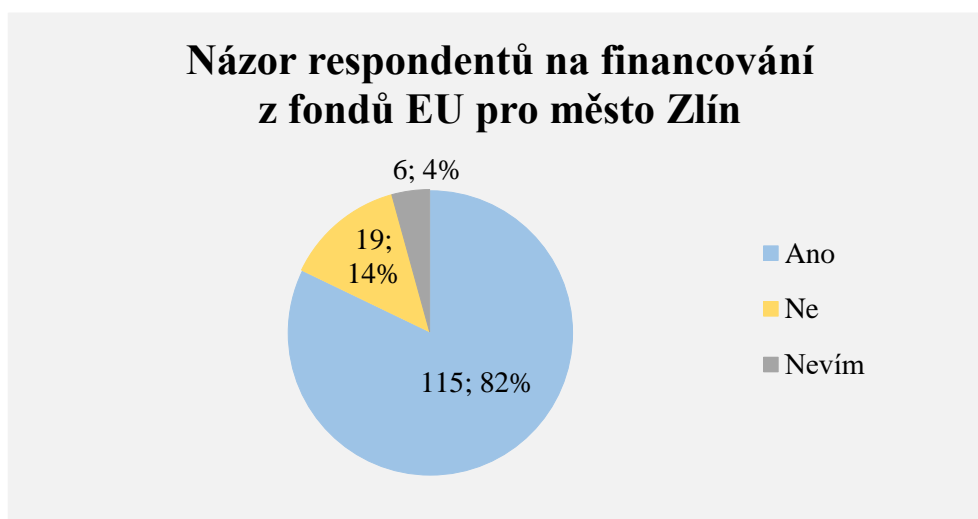

Graf 13 Vztah respondentů k městu Zlín

Zdroj: (vlastní zpracování)

Otázka číslo 6: Myslíte si, že je financování z fondů EU důležité pro město Zlín?

Další otázkou jsem chtěla zjistit názor dotazovaných, jestli si myslí, že je financování z fondů EU důležité pro město Zlín. 115 respondentů odpovědělo, že pro město jsou důležité finanční prostředky z fondů EU, 19 odpovědělo že neví. Zbýlých 6 lidí jsou toho názoru, že finanční prostředky z EU nejsou důležité pro město Zlín.

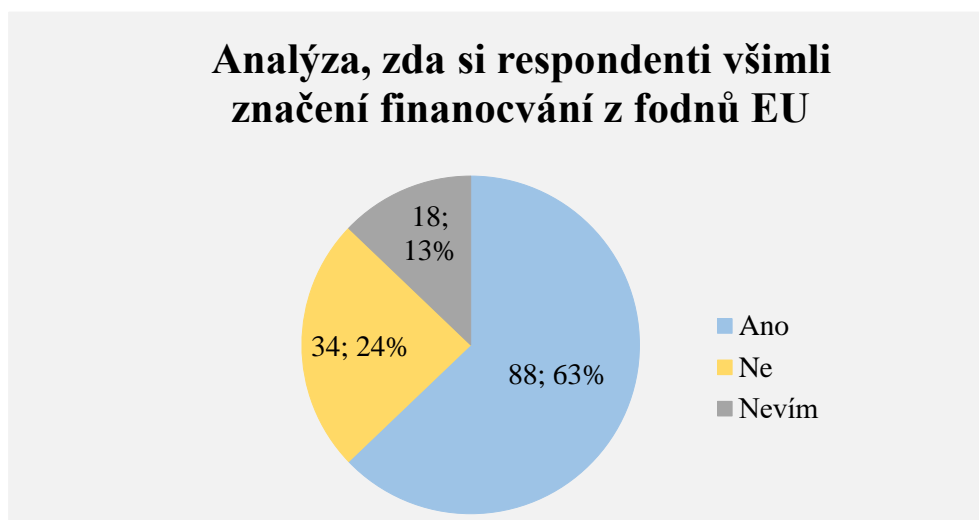

Graf 14 Názor respondentů na financování z fondů EU pro město Zlín

Zdroj: (vlastní zpracování)

Otázka číslo 7: Všimli jste si někdy vyznačení, které znázorňuje financování z fondů EU?

Následující otázka byla směřována na to, zda si respondenti někdy všimli vyznačení, které znázorňuje, že daný projekt byl financován z fondů EU. Opět největší počet je zaznamenán v odpovědi „ano“, což vypovídá, že si již někdy v minulosti respondenti všimli tohoto označení (88). 34 respondentů odpovědělo, že si tohoto označení nikdy nevšimli a 18 respondentů označilo odpověď „nevím“.

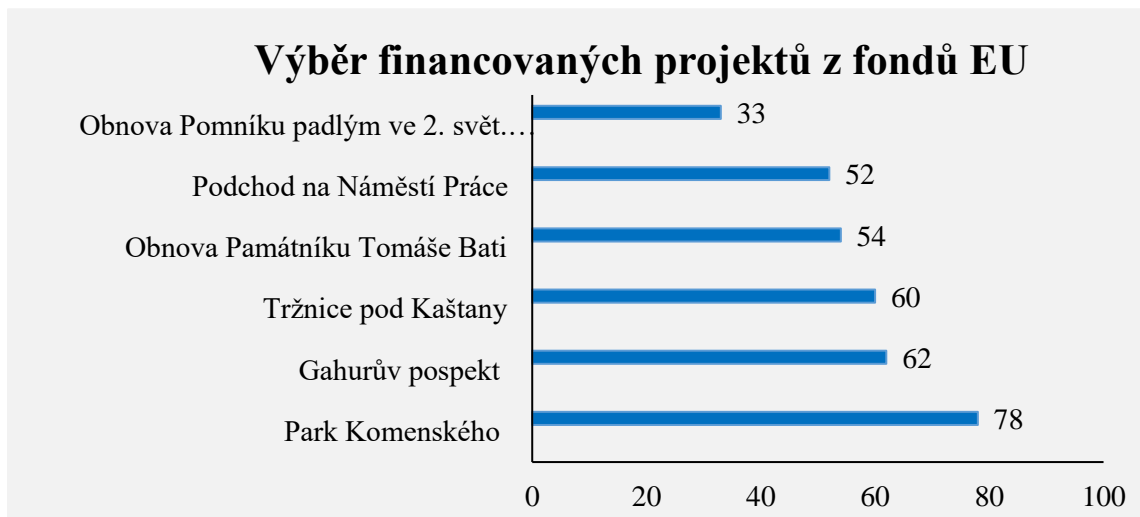
Graf 15 Analýza, zda si respondenti všimli značení znázorňující financování z fondů EU

Zdroj: (vlastní zpracování)

Otázka číslo 8: O kterém projektu si myslíte, že byl financovaný z fondů EU?

V otázce číslo 8 měli respondenti za úkol vybrat 3 projekty, o kterých si myslí, že byly financovány z fondů EU. Správná odpověď byla Podchod na Náměstí Práce, Park Komenského a Gahurův prospekt. Ovšem na výběr byly další 3 projekty, na které EU neposkytla peněžní prostředky, tudíž si město muselo sehnat finanční prostředky jinou cestou. Do dotazníkového šetření jsem vybrala projekty – tržnice pod Kaštany, obnova Památníku Tomáše Bati ve Zlíně, obnova Pomníku padlým ve 2. světové válce v Parku Komenského.

Park Komenského správně označilo 78 respondentů. Následná správná odpověď – Gahurův prospekt byla označena 62x a podchod na Náměstí práce pouze 52x. Ze špatných odpovědí bylo nejčastěji odpovězeno tržnice pod Kaštany (60x), poté následovala odpověď obnova Památníku Tomáše Bati (54x). Nejnižší počet získal projekt obnova Pomníku padlým ve 2. světové válce v Parku Komenského (33x).

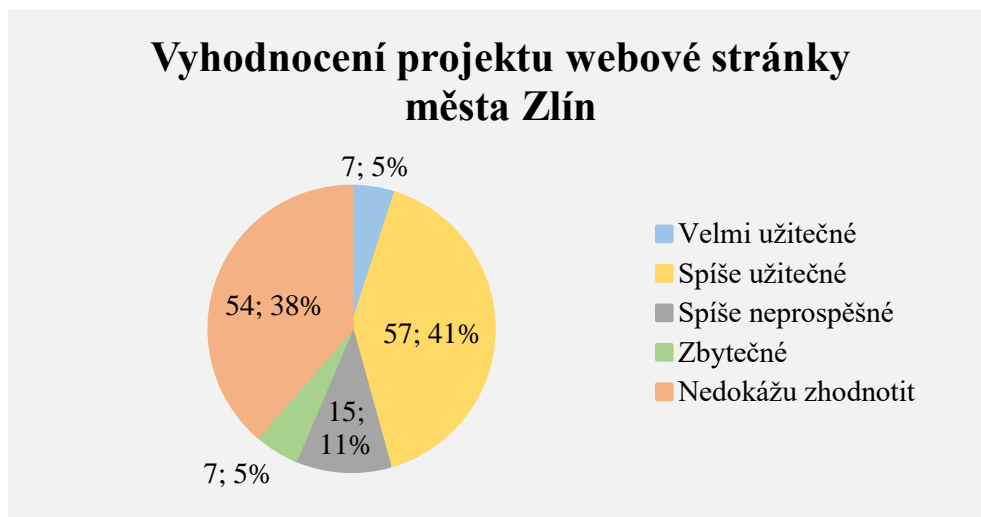

Graf 16 Výběr financovaných projektů z fondů EU

Zdroj: (vlastní zpracování)

Otázka číslo 9: Jaký máte názor na nové webové stránky města Zlín?

Nyní jsem směřovala otázky na již zrealizované projekty ve městě Zlín. Jako první jsem chtěla zjistit názor respondentů na nové webové stránky města Zlín. Lidé tento projekt hodnotili spíše užitečný (41 %) pouze pěti procentům se projekt zdá velmi užitečný. Ovšem nové webové stránky města Zlín měli i špatné ohlasy. Projekt se zdá spíše neprospěšný 11 % respondentů, 5 % zbytečný a 38 % respondentů neohodnotilo.

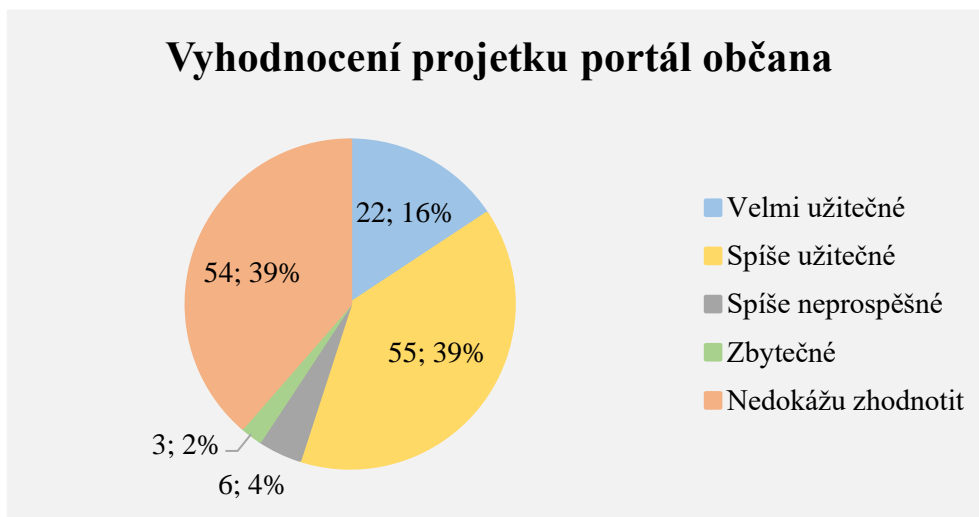

Graf 17 Vyhodnocení projektu webové stránky města Zlín

Zdroje: (vlastní zpracování)

Otázka číslo 10: Jaký máte názor na nový portál občana?

Tento projekt z pohledu respondentů je vnímán velmi podobně jako v předchozí otázce na nové webové stránky města Zlín. Pro více než třetinu je projekt spíše užitečný (39 %), velmi užitečný se zdá 16 % respondentům. Avšak projekt nový portál občana má menší negativní ohlas oproti webovým stránkám. Pouze 4 % se projekt zdá spíše neprospěšný, 2 % zbytečný a 39 % neohodnotilo.

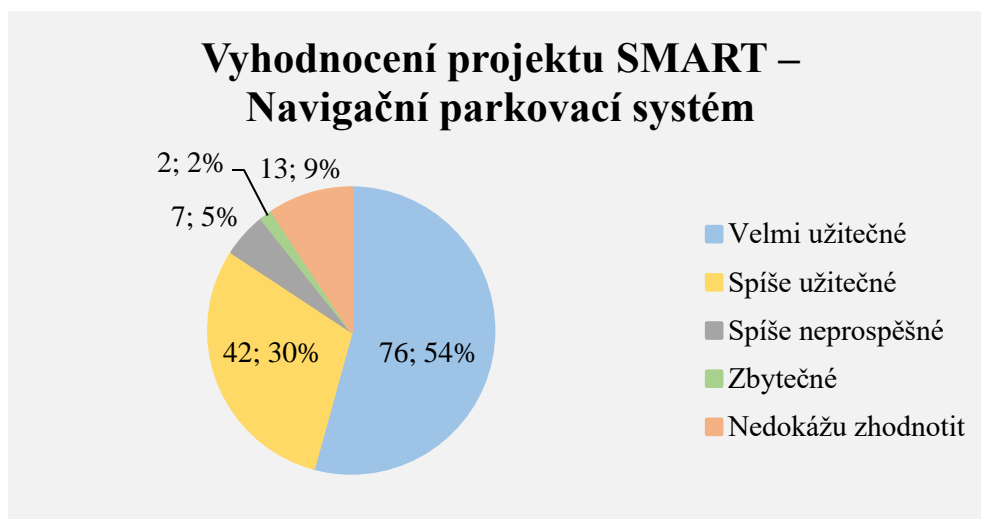

Graf 18 Vyhodnocení projektu portál občana

Zdroj: (vlastní zpracování)

Otázka číslo 11: Jak vnímáte projekt SMART – Navigační parkovací systém (platba kartou, čtení SPZ)?

Další projekt, který jsem zařadila do své analýzy je projekt SMART – Navigační parkovací systém. Na tento projekt jsou spíše pozitivní ohlasy než negativní. Více než polovina (54 %) respondentů odpovědělo, že je navigační parkovací systém velmi užitečný a 30 % respondentů hlasovalo pro spíše užitečný. Negativní odpovědi byly také zaznamenány, ale pouze v nízké míře. Pouze 5 % dotazovaných vyhodnotilo projekt spíše neprospěšný, 2 % jako zbytečný a 9 % projekt neohodnotilo. Negativní vlivy přisuzují tomu, že lidé nevyužívají tento parkovací systém, protože se ve městě dopravují jiným způsobem než automobilem. Lidé neměli možnost vyzkoušet nový SMART – Navigační parkovací systém, z důvodu nedostatečného množství parkovacích míst.

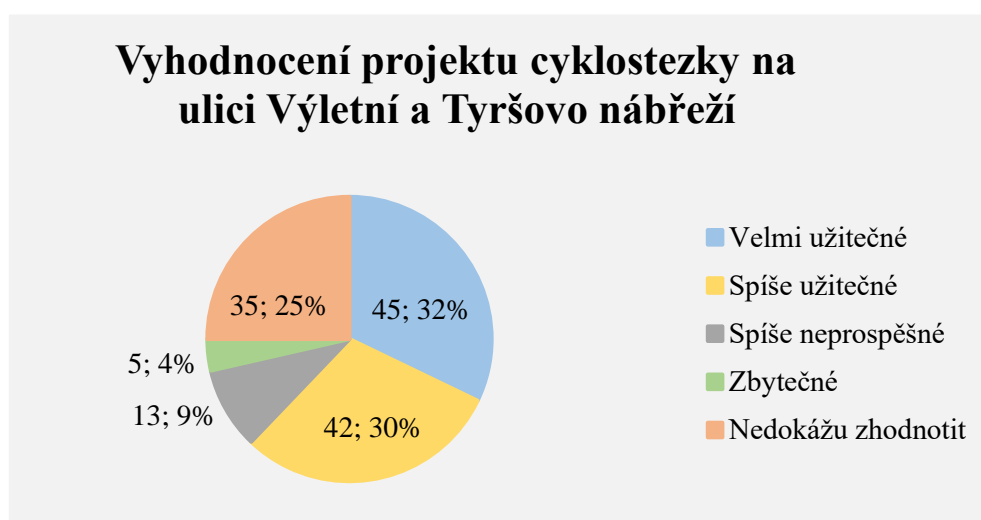
Graf 19 Vyhodnocení projektu SMART – Navigační parkovací systém

Zdroj: (vlastní zpracování)

Otázka číslo 12: Jak vnímáte projekt cyklostezky na ulici Výletní a Tyršovo nábřeží?

V otázce číslo 12 jsem se respondentů tázala, jak vnímají projekt cyklostezky na ulici Výletní a Tyršovo nábřeží. Z uvedených výsledků mohu říci, že tento projekt je vnímán velmi užitečně (32 %) a z jedné třetiny spíše je považován za spíše užitečný (30 %). Jako i u předchozích otázek se i zde vyskytly negativní odpovědi na tento projekt. Devět procent dotazovaných odpovědělo, že projekt vnímá spíše neprospěšně, 4 % respondentů odpovědělo, že je pro ně projekt zbytečný a 25 % respondentů projekt nedokáží zhodnotit.

Myslím si, že lidé, kteří vnímají projekt jako zbytečný nebo méně prospěšný danou cyklostezku příliš nevyužívají, proto na ni mají negativní ohlasy, popřípadě nedokáží vůbec zhodnotit.

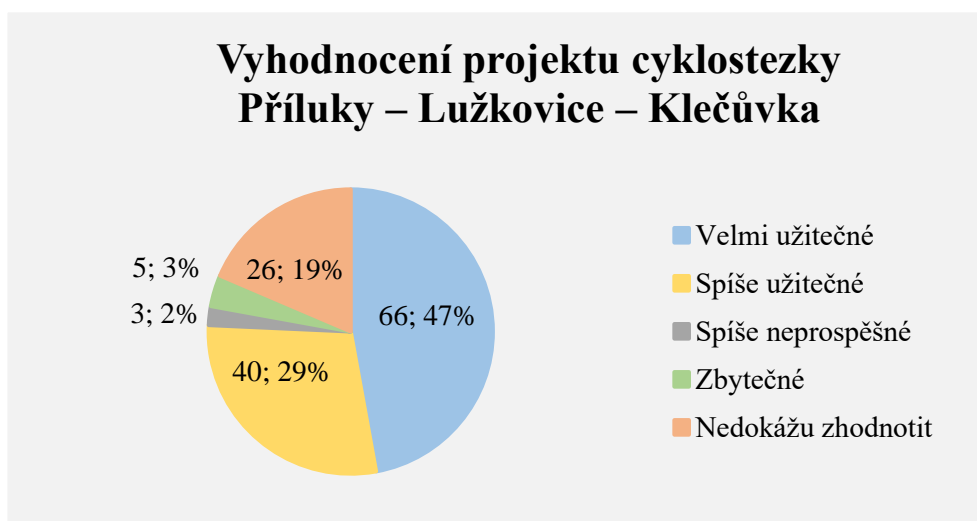

Graf 20 Vyhodnocení projektu cyklostezky na ulici Výletní a Tyršovo nábřeží

Zdroj: (vlastní zpracování)

Otázka číslo 13: Jak vnímáte projekt vybudování cyklostezky Příluky – Lužkovice – Klečůvka?

Poslední projekt, na kterým jsem chtěla znát bližší názor respondentů je na vybudování nové cyklostezky v oblasti Příluky – Lužkovice – Klečůvka. Stejně jako i u předešlých otázek mohli dotazovaní vyjádřit svůj názor na tuto otázku v pěti možnostech. Jak si můžeme všimnout na grafu níže, výsledky jsou jednoznačné. Projekt je tedy považován za velmi užitečný podle 66 respondentů, kteří na tuto otázku zareagovali. Dalších 40 respondentů si o tomto projektu myslí, že je spíše užitečný. Hlasování se zdrženo 19 % respondentů. Dohromady 5 % si myslí o tomto projektu, že je spíše neprospěšný až zbytečný. Kdybychom porovnali projekty cyklostezka na ulici Výletní a Tyršovo nábřeží s cyklostezkou Příluky – Lužkovice – Klečůvka, tak zjistíme, že o 15 % více respondentů hodnotilo projekt cyklostezky Příluky – Lužkovice – Klečůvka jako velmi užitečný. Když se podíváme na graf jako na celek můžeme říci, že výsledky jsou téměř totožné, tudíž projekty respondenti hodnotili velmi podobně.

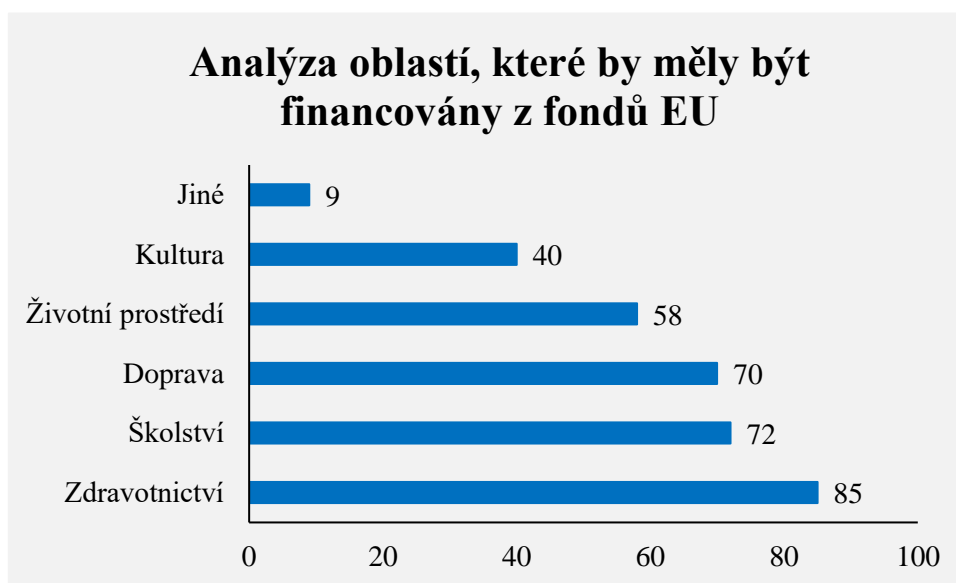
Graf 21 Vyhodnocení projektu cyklostezky Příluky – Lužkovice – Klečůvka

Zdroj: (vlastní zpracování)

Otázka číslo 14: Do jaké konkrétní oblasti by se podle Vás mělo poskytovat nejvíce finančních prostředků z fondů EU?

Předposlední otázkou jsem chtěla zjistit do jaké konkrétní oblasti by respondenti chtěli, aby se poskytovalo nejvíce finančních prostředků z fondů EU. V dotazníku měli na výběr z oblastí zdravotnictví, školství, doprava, životní prostředí, kultura a jiné. Dotazovaní měli možnost zatrhnout více odpovědí. Největší podíl dostala oblast zdravotnictví, které bylo

zaznačeno 85 krát. Podle výsledků by respondenti chtěli, aby se do budoucna poskytovalo více peněžních prostředků do oblastní školství (72x), dopravy (70x) a životního prostředí (58x). Lidé chtějí nejméně vkládat do oblasti kultury, která byla zaznačena pouze 40 krát. Devět respondentů na tuto otázku zaznačilo jiné, tudíž by chtěli poskytnout finanční prostředky do jiných oblastí než do těch, které v dotazníkovém šetření byly uvedeny.

Graf 22 Analýza oblastí, které by měly být financovány z fondů EU

Zdroj: (vlastní zpracování)

Otázka číslo 15: Napadá Vás nějaký projekt, který by se mohl zrealizovat ve městě Zlín z fondů EU?

Polední otázka byla otevřená, aby respondenti měli možnost vyjádřit svůj názor. Jejich úkol bylo napsat konkrétní projekt, o kterém si myslí, že by se mohl zrealizovat ve městě. Nejčastější odpovědi bych ráda shrnula v následující části.

60 respondentů na tuto otázku odpovědělo, že žádný konkrétní projekt je momentálně nenapadá a dalších 8 svou odpověď vůbec nevedlo. Návrhy na nový projekt byly velmi rozmanité, ale odpověď, která byla nejvíce opakovaná byla renovace vlakového a autobusového nádraží. Další návrhy projektu, které zazněly mnohokrát byly v oblasti parkovacích míst. Tento návrh jsem zaznamenala 8 krát. Návrhem této problematiky bylo vybudování parkovacího domu. Část respondentů (13) poukazuje na silniční situaci. Lidé chtějí zlepši dopravní situaci vybudováním silničního obchvatu města. Také navrhuji opravu silnic a chodníků například v areálu Svit nebo zmiňují renovaci zastávek městské hromadné dopravy například na náměstí Práce směr Otrokovice. Ovšem se nezapomnělo ani na bezpečnost ve městě, protože další velmi častou odpovědí bylo vytvoření více přechodů pro

chodce v oblasti univerzitního centra města. V oblasti zdravotnictví (6 krát) chtějí zrekonstruovat polikliniku a část KNTB. Mezi respondenty patří také sportovci (5), kteří navrhovali vybudování více sportovních areálů ve městě, výstavbu nového cyklistického parku nebo také modernizace hokejového či fotbalového stadionu. Opravu Velkého kina jsem zaznamenala 3x. Dotazníku se zúčastnili rodiče s dětmi, protože další velmi častou odpovědí bylo vybudování více dětských hřišť (6 x) a podpora rodin (7 x). Názory, které se opakovaly na tuto otázku pouze jednou byly cyklostezka Zlín–Lípa–Slušovice; nákup více trolejbusů; projekt nového technologického centra, který městu pomůže v podnikatelské rozvoji; více zeleně ve městě. Pro lepší přehlednost je vytvořena tabulka navržených doporučení.

Tabulka 6 Navržená doporučení na projekty od respondentů

Návrh projektu	Počet odpovědí
Neuvedeno	68
Renovace vlakového a autobusového nádraží	10
Vybudování více parkovacích míst	8
Podpora rodin	7
Rekonstrukce polikliniky a částí KNTB	6
Vybudování dětských hřišť	6
Více přechodů pro chodce	6
Renovace zastávek MHD	5
Zlepšení dopravní situace	5
Vybudování silničního obchvatu města	4
Oprava silnic a chodníků	3
Oprava Velkého kina	3
Výstavba cyklistického parku	2
Modernizace hokejového či fotbalového stadionu	2
Vybudování sportovních areálů	1
Cyklostezka Zlín–Lípa–Slušovice	1
Zvýšit počet trolejbusů	1
Nové technologické centrum	1
Více zeleně ve městě	1

Zdroj: (vlastní zpracování)

9 NÁVRH DOPORUČENÍ PRO REALIZACI NOVÝCH PROJEKTŮ

Poslední kapitola je zaměřená na návrhy budoucích projektů, které mohou městu pomoci k jeho rozvoji. Pro vytvoření následujících doporučení jsem vycházela primárně z odpovědí respondentů, kteří zareagovali na poslední otázku v dotazníkovém šetření, která zněla následovně „Napadá Vás nějaký projekt, který by se mohl zrealizovat ve městě Zlín z fondů EU?“. Projekty jsou v návaznosti na specifická pravidla výzev jednotlivých operačních programů v období 2021–2027. Je zde vymezena odhadovaná výše rozpočtu na projekt. Částky jsou pouze orientační, které jsou stanovené na základě stejných či velmi podobných projektů, které byly v minulosti již realizovány.

9.1 Vybudování nového cyklistického parku

Operační program: Integrovaný regionální operační program (IROP)

Evropský fond: Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Výzva: 36. *Infrastruktura pro cyklistickou dopravu*

Prioritní osa: 6 *Rozvoj městské mobility*

Specifický cíl: 6.1 *Podpora udržitelné multimodální městské mobility v rámci přechodu na uhlíkově neutrální hospodářství*

Cílová skupina: děti a rodiče, studenti a zaměstnanci škol, cyklisté, obyvatelé městě, veřejnost

Příjemce dotace: Statutární město Zlín

Podporované aktivity: modernizace a výstavba vyhrazených komunikací pro cyklisty

Popis projektu: Tento projekt vychází primárně z dotazníkového šetření. Cyklistický park by se skládal ze dvou částí. Jedna část cyklistického parku bude věnována pro děti. Rodiče zde budou mít možnost své děti naučit jezdit na kole. V této části se nebudou nacházet žádné rampy pouze vyasfaltovaná rovná plocha pro tyto příležitosti. Součástí parku bude dále část pro zkušené cyklisty, kteří mají jízdu na kole jako koníček nebo zde chtějí zdokonalit své triky na kolech. Ovšem tato část bude obsahovat již zmíněné rampy a jízdní okruhy pro trénování. Nový areál bude přístupný pro širokou veřejnost. Cílem je vybudování kvalitní volnočasové aktivity jak pro obyvatele, tak pro návštěvníky města.

Odhadovaný termín zahájení realizace projektu: duben 2025–duben 2026

Odhadovaná částka rozpočtu:

Celková výše: 3 000 000 Kč

Výše dotace EU: 2 550 000 Kč (85 % z celkové částky)

Vlastní zdroje: 450 000 Kč (15 % z celkové částky)

9.2 Oprava silnic a zastávek MHD

Operační program: Integrovaný regionální operační program (IROP)

Evropský fond: Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Výzva: 68. *Multimodální osobní doprava*

Prioritní osa: 6 *Rozvoj městské mobility*

Specifický cíl: 6.1 *Podpora udržitelné multimodální městské mobility v rámci přechodu na uhlíkově neutrální hospodářství*

Cílová skupina: obyvatelé města, návštěvníci města, lidé využívající městskou hromadnou dopravu, lidé dojíždějící do města za prací nebo za službami

Příjemce dotace: Statutární město Zlín

Podporované aktivity: zvyšování kapacity veřejné dopravy pomocí úpravy silnic a místních komunikací

Popis projektu: Město Zlín se potýká s velkou dopravní vytižeností a největší dopad to má především na komunikace. Nejvytiženější trasou je trasa Zlín–Otrokovice kudy denně projede několik tisíc osobních automobilů, nákladních automobilů, autobusů a trolejbusů. V průběhu oprav silnic bude dopravní situace omezena. V obou směrech by se zúžil počet pruhů pouze na jeden. Po dobu rekonstrukce zastávek MHD by vznikly pouze provizorní, na kterých by trolejbusy zastavovaly. Zastávky městské hromadné dopravy zahrnují do návrhu projektu spolu s opravou silnic z toho důvodu, že nájezdy na tyto zastávky jsou v nekvalitním stavu. Konkrétně jsou to zastávky Malenovice ZTP, Cihelna, Šrámkova především ze směru na Otrokovice. Kompletní rekonstrukcí v obou směrech by měla projít zastávka Zahradnická. Současně s ní navrhuji renovaci podchodu, který v současné době není v dobrém stavu.

Odhadovaný termín realizace projektu: červen 2026–červen 2028

Odhadovaná částka rozpočtu:

Celková výše: 91 500 000 Kč

- podchod na zastávce Zahradnická – 50 000 000 Kč
- rekonstrukce zastávek MHD – 1 500 000 Kč
- oprava silnic – 40 000 000 Kč

Výše dotace EU: 77 775 000 Kč (85 % z celkové částky)

Vlastní zdroje: 13 725 000 Kč (15 % z celkové částky)

9.3 Rekonstrukce chodníku na ulici Hradská

Operační program: Integrovaný regionální operační program (IROP)

Evropský fond: Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Výzva: 60. výzva IROP – Doprava

Prioritní osa: 5 Komunitně vedený místní rozvoj

Specifický cíl: 5.1 Podpora integrovaného a inkluzivního sociálního, hospodářského a environmentálního místního rozvoje, kultury, přírodního dědictví, udržitelného ruchu a bezpečnosti v jiných než městských oblastech

Cílová skupina: obyvatelé města, návštěvníci, lidé dojíždějící do města za prací a službami

Příjemce dotace: Statutární město Zlín

Podporované aktivity: modernizace, výstavba a rekonstrukce komunikací pro pěší

Popis projektu: Projekt s názvem „Rekonstrukce chodníku na ulici Hradská“ je směřován na obnovu chodníku pro pěší. Chodník je v současné době ve špatném stavu. Cesta je využívána především studenty a žáky, protože podél chodníku se nachází mateřská škola, střední škola gastronomie a obchodu, obchodní akademie Tomáše Bati, menza, městský plavecký bazén nebo také Stadion Mládeže. Součástí rekonstrukce by bylo také vyznačení dalšího přechodu pro chodce, protože se v těchto místech nachází pouze jeden. Projekt má zajistit bezpečnost chodců.

Odhadovaný termín realizace projektu: květen 2024–květen 2025

Odhadovaná částka rozpočtu:

Celková výše: 1 550 000 Kč

Výše dotace EU: 1 472 500 Kč (95 % z celkové částky)

Vlastní zdroje: 77 500 Kč (5 % z celkové částky)

9.4 Rozšíření veřejné zeleně ve městě

Operační program: Operační program Životní prostředí (OP Ž)

Evropský fond: Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Výzva: 32. výzva – *Veřejná zeleň*

Specifický cíl: *1.3 Podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence rizika katastrof a odolnosti vůči nim s přihlédnutím k ekosystémovým přístupům*

Cílová skupina: obyvatelé města, návštěvníci města

Příjemce dotace: Statutární město Zlín

Podporované aktivity: obnova a zakládání veřejné sídelní zeleně

Popis projektu: Cílem projektu je komplexní revitalizace, obnova a rozšíření ploch veřejné zeleně na veřejných místech města Zlína. Součástí projektu je výsadba nových stromů a keřů na předem vybraných vnitřních plochách města Zlína, například v okolí krajské úřadu, v okolí Univerzitního parku, Gahurův prospekt či okolí Zlínského Zámku. Projekt má docílit toho, aby stávající dřeviny byly nadále udržovány, případně aby výsadba nových dřevin a zeleně vytvořily jeden celek.

Odhadovaný termín realizace projektu: březen 2024–září 2024

Odhadovaná částka rozpočtu:

Celková výše: 1 200 000 Kč

Výše dotace EU: 1 020 000 Kč (85 % z celkové částky)

ZÁVĚR

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo vytvořit analýzu projektů města Zlín, které byly spolufinancované z Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014–2020 a následně vytvořit doporučení, které městu do budoucna mohou pomoci v jeho rozvoji.

V teoretické části jsem se zaměřila na základní pojmy spjaté s Regionální politikou a Kohezní politikou. Porovnála jsem předchozí programové období 2014–2020 s novým programovým obdobím 2021–2027. Nedílnou součástí teoretické části je charakteristika operačních programů a ESI fondů.

Na teoretickou část navazuje praktická část, jejíž první kapitola popisuje současný stav města za pomoci socioekonomické analýzy. Poté jsem zpracovala komplexní analýzu projektů, které se ve městě zrealizovaly v programovém období 2014–2020. K detailnímu popisu jsem vybrala čtyři projekty, které byly součástí dotazníkového šetření. Potřebné informace jsem získala z webové stránky dotaceEU.cz. Součástí praktické část je také dotazníkové šetření s cílem dozvědět se, jak obyvatelé města Zlín vnímají poskytnuté finanční prostředky z Evropské unie a jaký mají názor na konkrétní projekty.

Poslední kapitola v mé bakalářské práci se skládá z doporučení pro realizaci dalších projektů v programovém období 2021–2027. Návrhy vycházejí primárně z odpovědí respondentů na mou poslední otázku v dotazníkovém šetření. Návrhová opatření jsou v souladu se specifickými pravidly příslušných operačních programů. Návrhová doporučení pro realizaci nových projektů jsou: vybudování nového cyklistického parku, oprava silnice a zastávek MHD, oprava chodníku na ulici Hradská a rozšíření veřejné zeleně ve městě.

Na závěr mohu říci, že město Zlín využívá finanční prostředky poskytnuté z fondů Evropské unie velmi efektivně. Důkazem je minulé programové období 2014–2020, ve kterém město realizovalo 36 projektů z poskytnuté dotace z EU v celkové výši 319 197 763,11 mld. Kč. Projekty byly velmi užitečné a napomohly městu k lepší vybavenosti a atraktivitě. Můžeme také přihlídnout k názoru od 140 respondentů, kteří zareagovali na projekty v dotazníkovém šetření. Městu doporučuji nadále realizovat projekty spolufinancované z fondů EU.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BAUN, Michael J. a Daniel MAREK. *Cohesion policy in the European Union*. London: Palgrave, 2014, 257 s. European Union series. ISBN 9780230303133.

HÁJEK, Oldřich a Jiří NOVOSÁK. *Kohezní politika v širších souvislostech*. Žilina: Georg, 2010, 216 s. ISBN 9788089401192.

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 297 s. ISBN 9788073579104.

KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy: vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol*. 3., aktualiz. vyd. Ostrava: Montanex, 2010, 352 s. ISBN 9788072253197.

KOLEKTIV AUTORŮ, 2008. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-086-4.

LOCHMANNOVÁ, Alena. *Veřejná správa: základy veřejné správy*. Prostějov: Computer Media, 2017, 116 s. ISBN 9788074022951.

MAREK, Daniel a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal, 2009, 215 s. ISBN 9788087029565.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015, 280 s. Finance. ISBN 9788024756080.

SKOKAN, Karel. *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*. Ostrava: Repronis, 2003, 114 s. ISBN 8073290235.

STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009, 212 s. ISBN 9788073675882.

WOKOUN, René. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 474 s. Monografie. ISBN 9788073803049.

ZAHRADNÍK, Petr. *Kohezní politika Evropské unie*. V Praze: C.H. Beck, 2017, xli, 614 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 9788074005275.

ŽÍTEK, Vladimír a Viktorie KLÍMOVÁ. *Regionální politika*. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 106 s. ISBN 9788021047617.

SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

Agentura pro podnikání a inovace: Nová mapa regionální podpory [online]. 19. 8. 2021 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.agentura-api.org/cs/nova-mapa-regionalni-podpory/>

Agentura pro podnikání a inovace: Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost [online]. ©2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.agentura-api.org/cs/op-tak/>

An official EU website: Regional policy [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/content/summaries/summary-26-expanded-content.html#arrow_2605

Český statistický úřad: Specifikace regionů [online]. 19.1.2012 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/specifikace_regionu

Český statistický úřad: Veřejná databáze [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#>

DotaceEU.cz: Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova [online]. [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: [https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/e/evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-\(eafrd](https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/e/evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-(eafrd)

DotaceEU.cz: Informace o fondech [online]. ©2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/informace-o-fondech-eu>

DotaceEU.cz: Integrovaný regionální operační program [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/kohezni-politika-eu/operacni-programy/integrovaný-regionalni-operacni-program>

DotaceEU.cz: Leták hlavních cílů pro programové období 2021–2027 [online]. červen 2021 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/getmedia/8a8887ae-6ca5-4a04-80bb-7a30e1b3a29d/Evropske-fondy-v-CR-21-27-V03.pdf.aspx?ext=.pdf>

DotaceEU.cz: Mapa projektů [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/statistiky-a-analyzy/mapa-projektu?search=smart&Theme=0@ion=CZ072&period=20142020&city=CZ0724&program=0&priorAx=0&Grant=0&rok=0&KODSTR=0>

DotaceEU.cz: Operační program Doprava 2014–2020 [online]. ©2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020/operacni-programy/list/op-doprava>

DotaceEU.cz: Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/kohezni-politika-eu/operacni-programy/op-podnikani-a-inovace-pro-konkurenceschopnost>

DotaceEU.cz: Operační program Rybářství [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/kohezni-politika-eu/operacni-programy/op-rybarstvi-2014%E2%80%932020>

DotaceEU.cz: Operační program Spravedlivá transformace 2021–2027 [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/programy/programy2021_2027/op-fond-spravedlive-transformace

DotaceEU.cz: Operační program Zaměstnanost [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020/operacni-programy/list/op-zamestnanost>

DotaceEU.cz: Program rozvoje venkova [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/kohezni-politika-eu/operacni-programy/program-rozvoje-venkova>

DotaceEU.cz: Programové období 2021–2027 [online]. ©2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020>

DotaceEU.cz: Regiony regionální politiky [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech/regiony-regionalni-politiky-eu>

Euroskop.cz: ČR a strukturální fondy [online]. © 2005–2022 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/ja-a-eu/fondy/prehled-fondu/strukturalni-fondy/cr-a-strukturalni-fondy/>

Euroskop.cz: Evropské fondy politiky soudržnosti v ČR [online]. 26. května 2021 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/2021/05/26/evropske-fondy-politiky-soudrznosti-v-cr/>

Euroskop.cz: Fondy EU v období 2021–2027 [online]. 25. května 2021 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/2021/05/25/fondy-eu-v-obdobi-2021-2027/>

Euroskop.cz: Přehled fondů [online]. © 2005–2022 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/ja-a-eu/fondy/prehled-fondu/>

Euroskop.cz: Strukturální fondy [online]. © 2005–2022 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/ja-a-eu/fondy/prehled-fondu/strukturalni-fondy/>

Evropská unie: Informace k IROP 2014–2020 [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://irop.mmr.cz/cs/irop-2014-2020>

Evropský parlament: Fond soudržnosti [online]. březen 2022 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/96/fond-soudrznosti>

Financováno Evropskou unií: Evropský sociální fond v ČR [online]. © 2023 [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/programy/evropsky-socialni-fond>

Financování Evropskou unií: Moderní a přívětivě komunikující město Zlín [online]. 12. 10. 2021 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: https://www.esfcr.cz/projekty-opz/-/asset_publisher/ODuZumtPTtTa/content/moderni-a-privetive-komunikujici-mesto-zlin?inheritRedirect=false

Financováno Evropskou unií: OP Zaměstnanost 2014–2020 [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/programy/op-zamestnanost>

Geografická analýza území [online]. 31. dubna 2021 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.zlinvpohybu.cz/files/download/analyticka-cast/geograficka-analyza-uzemi.pdf>

Koncepce rozvoje školství statutárního města Zlína na období let 2021–2027 [online]. In: . srpen 2020, s. 42 [cit. 2023-05-15].

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Abeceda fondů EU 2014–2020 [online]. 31.10.2015 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/d7126808-1529-4cb3-85e2-86db99eaecb6/Abeceda_nahled.pdf

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Abeceda fondů EU 2021–2027 [online]. 2. 1. 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/getmedia/66a86ef9-b3e6-4bbf-a95b-954d272c6204/abeceda-2023-2-vydani-online.pdf.aspx>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské fondy 2014–2020: Jednoduše pro lidi [online]. 2014 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/getmedia/e0e17c56-ece3-4f8c-8b98-2ecaa84b983c/publikace-ROADSHOW.pdf>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské strukturální a investiční fondy 2014–2020 v kostce [online]. 2015 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: https://www.crr.cz/wp-content/uploads/documents/2019/10/07/1570460694_ESI_fondy_v_kostce_ISBN-web.pdf

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Operační programy řízené MMR [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/evropska-unie/operacni-programy-rizene-mmr>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání [online]. 2017 [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: <https://opvzv.msmt.cz/>

Ministerstvo vnitra České republiky: Katalog činností vykonávaných obcemi v jednotlivých kategoriích [online]. 22. září 2016 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/katalog-cinnosti-vykonavanych-obcemi-v-jednotlivych-kategoriich.aspx>

Ministerstvo životního prostředí: Operační program Spravedlivá transformace 2021–2027 [online]. ©2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/opst_2021_2027

Ministerstvo životního prostředí: OPŽP 2014–2020 [online]. © 2008–2023 [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/opzp_2014_2020 Oficiální internetová stránka EU: Otázky a odpovědi týkající se legislativního balíčku pro politiku soudržnosti EU na období 2021–2027. Evropská komise [online]. 25. červen 2021 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/qanda_21_3059

Oficiální internetová stránka EU: Partnerství při provádění ESF+. Evropský sociální fond plus [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/european-social-fund-plus/cs/partnerstvi-pri-provadeni-esf>

Oficiální stránky statutárního města Zlína: Kultura, sport a volný čas [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/kultura-sport-a-volny-cas-0>

Oficiální stránky statutárního města Zlína: Místní části a komise [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/mistni-casti-a-komise>

Operační program Jan Amos Komenský: O programu [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://opjak.cz/o-programu/#priorita-1>

Praha.eu: Operační program Praha – Pól růstu [online]. 30. září 2014 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z:

https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/zivot_v_praze/podnikani/dobre_vedet/operacni_program_praha_pol_rustu.html

Priority politiky soudržnosti 2021–2027: Pět cílů hlavní investiční politiky EU [online]. prosinec 2020 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: https://dotaceeu.cz/getmedia/6d6db246-9762-4413-9569-57413dd50619/Hlavni-cile-PO21_27.pdf.aspx?ext=.pdf

Regionální informační servis: Obce s rozšířenou působností [online]. © 2021 [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/krajske-ris/moravskoslezsky-kraj/verejna-sprava/spravni-cleneni/obce-s-rozsir-pusobnosti>

Schvalovací protokol: SMART – Navigační parkovací systém a dispečink ITS ve Zlíně [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: file:///C:/Users/42073/Downloads/soubor_100003658_19930.pdf

Státní fond dopravní infrastruktury: Operační program Doprava 2014–2020 [online]. 11. května 2015 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.sfdi.cz/fondy-eu/operacni-program-doprava-20142020/>

Strategie rozvoje statutárního města Zlína do roku 2030 – ZLÍN 2030: Analytická část [online]. In: . 30. 10. 2020, s. 385 [cit. 2023-05-15].

Strategie rozvoje statutárního města Zlína do roku 2030 – Zlín 2030: Hlavní dokument [online]. 2020 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/file/6265f6d90b4f0000b3008838>

Turistický informační portál města Zlína: Historie Zlína [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <http://www.ic-zlin.cz/24957-historie-zlina>

Turistický informační portál města Zlína: Městská hromadná doprava [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <http://www.ic-zlin.cz/25304-mestska-hromadna-doprava>

Turistický informační portál města Zlína: Sport & Relax [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <http://www.ic-zlin.cz/24667-sport-relax>

Turistický informační portál města Zlína: Základní informace o Zlíně [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <http://www.ic-zlin.cz/24990-zakladni-informace-o-zline>

Vláda České republiky: Fondy Evropské unie [online]. © 2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/urad-vlady/strukturalni-fondy/strukturalni-fondy-73340/>

Zákony pro lidi: Zákon č. 128/2000 Sb. [online]. © 2010–2023 [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
ENFR	Evropský námořní a rybářský fond
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EUC	Ambulantní lékařská péče
EUR	Euro
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FO	fyzická osoba
FS	Fond soudržnosti
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
ICT	Informační a komunikační technologie
IROP	Integrovaný regionální operační program
Kč	Korun českých
KNTB	Krajská nemocnice Tomáše Bati
LAU	Klasifikace místních správních jednotek
LED	Light Emitting Diode (elektroluminiscenční dioda)
mld.	mld.
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MMZ	Magistrát města Zlína
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

MSP	Malé a střední podniky
MŠ	Mateřská škola
NUTS	Klasifikace územních statistických jednotek
OP	Operační program
OP D	Operační program Doprava
OP PIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OP PPR	Operační program Praha – pól růstu
OP R	Operační program Rybářství
OP TAK	Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost
OP TP	Operační program Technická pomoc
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OP Z	Operační program Zaměstnanost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
PRV	Program rozvoje venkova
RGB	Red, Green, Blue (červená, zelená, modrá)
Sb.	Sbírka
SMZ	Statutární město Zlín
SŠ	Střední škola
tzv.	tak zvaně
UTB	Univerzita Tomáše Bati
ZŠ	Základní škola

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Mapa regionální podpory	44
Obrázek 2 Místní části města Zlín	46
Obrázek 3 Základní silniční síť	50

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Vymezení NUTS a LAU na území ČR.....	16
Tabulka 2 Priority financování ČR v programovém období 2014–2020	29
Tabulka 3 Srovnání OP v programovém období 2014-2020 a 2021-2027.....	41
Tabulka 4 Věkové složení obyvatelstva města Zlín v letech 2014-2021	49
Tabulka 5 Projekty Statutárního města Zlín v programovém období 2014–2020.....	57
Tabulka 6 Navržená doporučení na projekty od respondentů	71

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Přehled finančních zdrojů ESIF v ČR v období 2014–2020	31
Graf 2 Přehled finančních zdrojů ESIF v ČR v období 2021–2027 (v mld. EUR)	40
Graf 3 Alokace finančních prostředků OP v období 2014–2020.....	41
Graf 4 Alokace finančních prostředků OP v období 2021–2027.....	42
Graf 5 Vývoj počtu obyvatel na území města Zlín v období 2000–2022.....	48
Graf 6 Vývoj počtu obyvatel na území města Zlín v období 2000–2022 (pohlaví)	48
Graf 8 Poskytování finančních prostředků z fondů EU	59
Graf 7 Využití OP na projektech Statutárního města Zlín v období 2014–2020.....	59
Graf 9 Pohlaví respondentů	61
Graf 10 Věková kategorie dotazovaných.....	62
Graf 11 Nejvýše dosažené vzdělání respondentů	63
Graf 12 Současná ekonomická aktivita respondentů	63
Graf 13 Vztah respondentů k městu Zlín.....	64
Graf 14 Názor respondentů na financování z fondů EU pro město Zlín	64
Graf 15 Analýza, zda si respondenti všimli značení znázorňující financování z fondů EU	65
Graf 16 Výběr financovaných projektů z fondů EU	66
Graf 17 Vyhodnocení projektu webové stránky města Zlín	66
Graf 18 Vyhodnocení projektu portál občana.....	67
Graf 19 Vyhodnocení projektu SMART – Navigační parkovací systém	68
Graf 20 Vyhodnocení projektu cyklostezky na ulici Výletní a Tyršovo nábřeží	68
Graf 21 Vyhodnocení projektu cyklostezky Příluky – Lužkovice – Klečůvka	69
Graf 22 Analýza oblastí, které by měly být financovány z fondů EU	70

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dotazník k bakalářské práci

Jmenuji se Kristýna Galatíková a jsem studentkou třetího ročníku na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně na Fakultě managementu a ekonomiky. Obor, který studuji se jmenuje Veřejná správa a regionální rozvoj. Téma mé bakalářské práce je "Kohezní politika jako nástroj rozvoje města Zlín". Tento dotazník je zaměřený na projekty města Zlín, které jsou spolufinancovány z fondů EU. Vyplněné odpovědi jsou anonymní a slouží pouze pro mé účely bakalářské práce. Všem, kteří dotazník vyplní velmi děkuji.

Uveďte Vaše pohlaví. *

- Žena
- Muž

Kolik Vám je let? *

- 18 a méně
- 19–29
- 30–39
- 40–49
- 50–59
- 60 a více

Jaké je Vaše nejvýše dosažené vzdělání? *

- Základní
- Střední bez maturity
- Střední s maturitou
- VOŠ
- VŠ

Jaká je Vaše současná ekonomická aktivita? *

- Studuji
- Pracuji
- Senior
- Nezaměstnaný/á

Jaký máte vztah k městu Zlín? *

- Studuji zde
- Pracuji zde
- Žiji zde
- Volnočasové aktivity
- Turismus

Myslíte si, že je financování z fondů EU důležité pro město Zlín? *

- Ano
- Ne
- Nevím

Všimli jste si někdy vyznačení, které znázorňuje financování z fondů EU? *

- Ano
- Ne
- Nevím

O kterém projektu si myslíte, že byl financovaný z fondů EU? *

Tržnice pod Kaštany

Podchod na Náměstí Práce

Park Komenského

Obnova Památníku Tomáše Bati ve Zlíně

Gahurův prospekt (mezi Kulturním a univerzitním centrem a Obchodním domem)

Obnova Pomníku padlým ve 2. světové válce v Parku Komenského

Jaký máte názor na nové webové stránky města Zlín? *

- Velmi užitečné
- Spíše užitečné
- Spíše neprospěšné
- Zbytečné
- Nedokážu zhodnotit

Jaký máte názor na nový portál občana? *

- Velmi užitečné
- Spíše užitečné
- Spíše neprospěšné
- Zbytečné
- Nedokážu zhodnotit

Jak vnímáte projekt SMART – Navigační parkovací systém (platba kartou, čtení SPZ)? *

- Velmi užitečný
- Spíše užitečný
- Spíše neprospěšný
- Zbytečný
- Nedokážu zhodnotit

Jak vnímáte projekt cyklostezky na ulici Výletní a Tyršovo nábřeží? *

- Velmi užitečný
- Spíše užitečný
- Spíše neprospěšný
- Zbytečný
- Nedokážu zhodnotit

Jak vnímáte projekt vybudování cyklostezky Příluky – Lužkovice – Klečůvka? *

- Velmi užitečný
- Spíše užitečný
- Spíše neprospěšný
- Zbytečný
- Nedokážu zhodnotit

Do jaké konkrétní oblasti by se podle Vás mělo poskytovat nejvíce finančních prostředků z fondů EU? *

- Zdravotnictví
- Školství
- Doprava
- Životní prostředí
- Kultura
- Jiné

Napadá Vás nějaký projekt, který by se mohl zrealizovat ve městě Zlín z fondů EU? *

Text stručné odpovědi

.....